

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

22 ΙΟΥΝ. 2015

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
& ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Αθήνα, 22 Ιουνίου 2015

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αρ. Πρωτ:

67295

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 5
Πλ. Συντάγματος
Ταχ. Κώδικας : 10180
Πληροφορίες : Θάλεια Παράσχη
Τηλέφωνο : 210 3332061

ΠΡΟΣ :

- Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων & ΑΚΕ

ΚΟΙΝ:

- Βουλευτή:
κα Εύη Χριστοφιλοπούλου
(διά της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ : Απάντηση στην Ερώτηση με Α.Π. 3052/29-5-2015

Σε απάντηση της ανωτέρω Ερώτησης, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων η Βουλευτής κα Εύη Χριστοφιλοπούλου και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας, σας διαβιβάζουμε το με αριθμ. πρωτ. 62857/10-6-2015 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Στρατηγικών & Ιδιωτικών Επενδύσεων.

Ο Υπουργός

Γιώργος Σταθάκης

ΕΣΩΤ. ΔΙΑΝΟΜΗ

Γραφ. Υπουργού
Τμήμα Κοιν.Ελέγχου

Αρ. σελ. απάντησης (1)
Αρ. σελ. συνημμένων (30)
Συνολικός αρ. σελίδων (31)

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)

Γεώργιος Μεσσαλάς

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ & ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
Δ/νση Έγκρισης & Παρακολούθησης Επενδύσεων
Τμήμα Νομικής Υποστήριξης

Ταχ. Δ/νση : Νίκης 5-7, 101 80 Αθήνα
Πληροφορίες: Α. Ξύγγη
Τηλέφωνο : 210 333 2267

Αθήνα, 10/6/2015
Α.Π. 6285*

Προς:
**Αυτοτελές Τμήμα
Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου**
Υπόψη κας. Θ.
Παράσχη
Τηλ. 2061

Θέμα: Ερώτηση υπ' αριθμ. 3052/29-5-2015 της βουλευτού κας. Ε. Χριστοφιλοπούλου για τη στήριξη των Επιχειρήσεων σε διαδικασία εξυγίανσης

Σχετικά με την ως άνω Ερώτηση σας γνωρίζουμε ότι τα διαλαμβανόμενα στα ερωτήματα 1 και 3 εκφεύγουν των αρμοδιοτήτων της υπηρεσίας μας.

Όσον αφορά στο ερώτημα 2, το οποίο αφορά στα μέτρα για τη στήριξη προβληματικών επιχειρήσεων, σας γνωρίζουμε τα εξής: οι εν θέματι επιχειρήσεις είχαν τη δυνατότητα ένταξης στο ν. 3299/2004 και συγκεκριμένα στις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 9 περί Ειδικών Καθεστώτων. Οι νόμοι που ακολούθησαν δεν περιλάμβαναν πρόβλεψη για τις προβληματικές επιχειρήσεις. Σύμφωνα δε με τη Γνωμοδότηση του ΝΣΚ υπ' αριθ. 198/2014, εκδοθείσα σε συνέχεια δικού μας σχετικού ερωτήματος, και κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3299/2004, μετά την ισχύ του νέου επενδυτικού νόμου (ν. 3908/2011), έχει καταργηθεί.

Σημειώνουμε ότι στις 31-7-2014 εκδόθηκε ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών

προβληματικών επιχειρήσεων (2014/ 249/01), όπου η Επιτροπή παραθέτει τους όρους υπό τους οποίους οι κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παρ. 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (επισυνάπτεται η Ανακοίνωση της ΕΕ).

Σε συνέχεια των παραπάνω, ο σχεδιασμός στο εγγύς μέλλον προβλέψεων για τις εν θέματι επιχειρήσεις αποτελεί αντικείμενο πολιτικής απόφασης.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
(ΤΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)
Κ.Ο.Ο.

Παναγιώτης Κοτζιάς

Ο Γεν. Δ/ντής

Κ. Κουκολιάς

Συν. Ανακοίνωση της Επιτροπής Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων.

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο Γεν. Γραμματέα Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων
3. Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Δ/σης κ. Κωνσταντίνου Κουκολιά
4. Γραφείο Προϊσταμένης Διεύθυνσης "Εγκρισης και Παρακολούθησης Επενδύσεων
5. Τμήμα Νομικής Υποστήριξης

II

(Ανακοινώσεις)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη
χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων

(2014/C 249/01)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2.	ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ	5
2.1.	Τομεακό πεδίο εφαρμογής	5
2.2.	Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής: Έννοια της «προβληματικής επιχείρησης»	6
2.3.	Ενίσχυση διάσωσης, ενίσχυση αναδιάρθρωσης και προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης	7
2.4.	Ενισχύσεις με σκοπό την κάλυψη του κοινωνικού κόστους της αναδιάρθρωσης	7
3.	ΣΥΜΒΙΒΑΣΙΜΟ ΜΕ ΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ	8
3.1.	Συμβολή στην επίτευξη στόχου κοινού συμφέροντος	9
3.1.1.	Απόδειξη δεινών κοινωνικών προβλημάτων ή ανεπαρειών της αγοράς	9
3.1.2.	Σχέδιο αναδιάρθρωσης και επάνοδος στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα	10
3.2.	Ανάγκη για κρατική παρέμβαση	11
3.3.	Καταλληλότητα	11
3.3.1.	Ενισχύσεις διάσωσης	11
3.3.2.	Ενίσχυση αναδιάρθρωσης	12
3.4.	Χαρακτήρας κινήτρου	12
3.5.	Αναλογικότητα της ενίσχυσης/περιορισμός της ενίσχυσης στο ελάχιστο	12
3.5.1.	Ενίσχυση διάσωσης	12
3.5.2.	Ενίσχυση αναδιάρθρωσης	12
3.6.	Αρνητικές επιπτώσεις	14
3.6.1.	Αρχή της εφάπαξ ενίσχυσης («one time, last time»)	14
3.6.2.	Μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού	15
3.6.3.	Αποδέκτες προγενέστερης παράνομης ενίσχυσης	17
3.6.4.	Ειδικοί όροι για την έγκριση της ενίσχυσης	18
3.7.	Διαφάνεια	18
4.	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΣΕ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	18
5.	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΡΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΟΥΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ (ΥΓΟΣ)	19

6.	ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ ΠΟΣΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ	20
6.1.	Γενικές προϋποθέσεις	20
6.2.	Στόχος κοινού συμφέροντος	20
6.3.	Καταλληλότητα	21
6.4.	Αναλογικότητα της ενίσχυσης/περιορισμός της ενίσχυσης στο ελάχιστο	21
6.5.	Αρνητικές επιπτώσεις	21
6.6.	Προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης	22
6.7.	Διάρκεια και αξιολόγηση	22
7.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	23
7.1.	Ταχεία διαδικασία για τις ενισχύσεις διάσωσης	23
7.2.	Διαδικασίες που σχετίζονται με σχέδια αναδιάρθρωσης	23
7.2.1.	Εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης	23
7.2.2.	Τροποποίηση του σχεδίου αναδιάρθρωσης	23
7.2.3.	Αναγκαιότητα κοινοποίησης στην Επιτροπή κάθε ενίσχυσης που χορηγείται στον δικαιούχο κατά τη διάρκεια της περιόδου αναδιάρθρωσης	24
8.	ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	24
9.	ΕΝΔΕΛΕΙΓΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΟΠΩΣ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 108 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΣΛΕΕ	24
10.	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ	25

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές η Επιτροπή παραθέτει τους όρους υπό τους οποίους οι κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Η Επιτροπή εξέδωσε τις πρώτες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ⁽¹⁾ το 1994. Το 1997, η Επιτροπή προσέθεσε ορισμένες ειδικές διατάξεις για τον τομέα της γεωργίας ⁽²⁾. Η τροποποιημένη εκδοχή των κατευθυντηρίων γραμμών θεσπίστηκε το 1999 ⁽³⁾. Το 2004 η Επιτροπή υιοθέτησε νέα εκδοχή των κατευθυντηρίων γραμμών ⁽⁴⁾, η ισχύς των οποίων αρχικά παρατάθηκε έως τις 9 Οκτωβρίου 2012 ⁽⁵⁾ και στη συνέχεια έως την αντικατάστασή τους από νέους κανόνες ⁽⁶⁾, σύμφωνα με το πρόγραμμα μεταρρύθμισης που καθορίζεται με την ανακοίνωση της Επιτροπής της 8ης Μαΐου 2012 σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις ⁽⁷⁾.
3. Σε εκείνη την ανακοίνωση η Επιτροπή εξήγγειλε τρεις στόχους για τον εκσυγχρονισμό του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων:
 - α) την προώθηση της βιώσιμης, έξυπνης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης σε μια ανταγωνιστική εσωτερική αγορά·
 - β) την εστίαση του εκ των προτέρων ελέγχου της Επιτροπής στις υποθέσεις με τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στην εσωτερική αγορά με παράλληλη ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών σε θέματα επιβολής της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων·
 - γ) τον εξορθολογισμό των κανόνων και την επιτάχυνση της διαδικασίας λήψης των αποφάσεων.
4. Η ανακοίνωση καλούσε ειδικότερα σε υιοθέτηση κοινής προσέγγισης ως προς την αναθεώρηση των διαφόρων κατευθυντηρίων γραμμών και πλαισίων, βασισμένης στην ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς, στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων δαπανών μέσω της καλύτερης συμβολής των κρατικών ενισχύσεων στους στόχους κοινού συμφέροντος, τον αυστηρότερο έλεγχο στη δημιουργία κινήτρων, τον περιορισμό της ενίσχυσης στο ελάχιστο και την αποφυγή των δυνητικών αρνητικών επιπτώσεων των ενισχύσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές.
5. Η Επιτροπή αναθεώρησε τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων βάσει της εμπειρίας της από την εφαρμογή των υφιστάμενων κανόνων και σύμφωνα με την ανωτέρω κοινή προσέγγιση. Η αναθεώρηση επίσης λαμβάνει υπόψη τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» που έχει υιοθετήσει η Επιτροπή ⁽⁸⁾ και το γεγονός ότι οι αρνητικές επιπτώσεις των κρατικών ενισχύσεων ενδέχεται να επηρεάσουν την αναγκαιότητα τόνωσης της παραγωγικότητας και της μεγέθυνσης, διασφάλισης ίσων ευκαιριών για τις επιχειρήσεις και καταπολέμησης του εθνικού προστατευτισμού.
6. Οι ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση επιχειρήσεων είναι από τις κρατικές ενισχύσεις με τις πλέον στρεβλωτικές επιπτώσεις. Όπως έχει σαφώς αποδειχθεί, στους επιτυχημένους κλάδους της οικονομίας η ανάπτυξη της παραγωγικότητας δεν οφείλεται σε συνολική αύξηση της παραγωγικότητας όλων των επιχειρήσεων της αγοράς, αλλά μάλλον στη μεγέθυνση των περισσότερο αποδοτικών και τεχνολογικά προηγμένων επιχειρήσεων εις βάρος των λιγότερο αποδοτικών ή αυτών που διαθέτουν παρωχημένα προϊόντα. Η αποχώρηση των λιγότερο αποδοτικών επιχειρήσεων δίνει την ευκαιρία στους αποδοτικότερους ανταγωνιστές τους να αναπτυχθούν και επαναφέρει περιουσιακά στοιχεία στην αγορά, όπου μπορούν να αξιοποιηθούν για περισσότερο παραγωγικές χρήσεις. Παρεμβαίνοντας σε αυτή τη διαδικασία, οι κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση ενδέχεται να επιβραδύνουν σημαντικά την οικονομική ανάπτυξη στους ενδιαφερόμενους κλάδους.

⁽¹⁾ Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 368 της 23.12.1994, σ. 12).

⁽²⁾ Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 283 της 19.9.1997, σ. 2).

⁽³⁾ Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 288 της 9.10.1999, σ. 2).

⁽⁴⁾ Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 244 της 1.10.2004, σ. 2).

⁽⁵⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την παράταση ισχύος των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 156 της 9.7.2009, σ. 3).

⁽⁶⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την παράταση της εφαρμογής των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων της 1ης Οκτωβρίου 2004 (ΕΕ C 296 της 2.10.2012, σ. 3).

⁽⁷⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις, COM(2012) 209 τελικό.

⁽⁸⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής: ΕΥΡΩΠΗ 2020 - Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, COM(2010) 2020 τελικό.

7. Όταν τμήματα μιας προβληματικής επιχείρησης διατηρούνται κατ' ουσίαν βιώσιμα, η επιχείρηση μπορεί να είναι σε θέση να εφαρμόσει μια αναδιάρθρωση που θα της επιτρέψει να εγκαταλείψει ορισμένες διαρθρωτικά ζημιογόνες δραστηριότητες και να αναδιοργανώσει τις εναπομείνουσες δραστηριότητες επί μιας βάσης που θα της παρέχει εύλογες προοπτικές για μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Η εν λόγω αναδιάρθρωση πρέπει συνήθως να είναι εφικτή χωρίς κρατική ενίσχυση, μέσω συμφωνιών με τους πιστωτές ή μέσω διαδικασιών αφερεγγυότητας ή αναδιοργάνωσης. Η σύγχρονη νομοθεσία περί αφερεγγυότητας πρέπει να βοηθά τις υγιείς εταιρείες να επιβιώνουν, να συμβάλλει στην προστασία των θέσεων απασχόλησης, να βοηθά τους προμηθευτές να διατηρούν την πελατεία τους και τους ιδιοκτήτες να διατηρούν την αξία σε βιώσιμες επιχειρήσεις⁽⁹⁾. Οι διαδικασίες αφερεγγυότητας επίσης μπορεί να βοηθήσουν μια βιώσιμη επιχείρηση να επιστρέψει στην αγορά μέσω της εξαγοράς της από τρίτους, είτε υπό τη μορφή της επιχείρησης που συνεχίζει τη λειτουργία της, είτε με την εξαγορά των ποικιλόμορφων παραγωγικών της στοιχείων.
8. Έπεται ότι οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι επιλέξιμες για κρατική ενίσχυση μόνο εφόσον εξαντλήσουν όλες τις δυνατότητες της αγοράς και όταν η εν λόγω ενίσχυση είναι απαραίτητη για την επίτευξη σαφώς προσδιορισμένων στόχων κοινού συμφέροντος. Θα πρέπει να επιτρέπεται στις επιχειρήσεις να λαμβάνουν ενίσχυση δυνάμει αυτών των κατευθυντηρίων γραμμών μόνο άπαξ ανά δεκαετία (η αρχή της εφάπαξ ενίσχυσης, «one time, last time»).
9. Ένα ακόμη στοιχείο προβληματισμού είναι το ενδεχόμενο ηθικού κινδύνου που ενέχεται στην κρατική ενίσχυση. Οι επιχειρήσεις που αναμένουν ότι μάλλον θα τύχουν διάσωσης εάν αντιμετωπίσουν προβλήματα, ενδέχεται να αναλάβουν υπέρμετρους κινδύνους και να εφαρμόσουν μη βιώσιμες επιχειρηματικές στρατηγικές. Επιπροσθέτως, η προοπτική της ενίσχυσης για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση για μια δεδομένη επιχείρηση ενδέχεται να μειώνει τεχνητά το κόστος του κεφαλαίου της, παρέχοντάς της αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην αγορά.
10. Οι κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων επίσης ενέχουν το ενδεχόμενο υπονόμησης της εσωτερικής αγοράς, μετατοπίζοντας άνισα το βάρος της διαρθρωτικής προσαρμογής και των συναφών κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων σε άλλα κράτη μέλη. Τούτο αποτελεί εξ ορισμού ανεπιθύμητη συνέπεια και ενδέχεται να πυροδοτήσει έναν άσκοπο αγώνα επιδοτήσεων μεταξύ των κρατών μελών. Οι εν λόγω ενισχύσεις μπορεί επίσης να υψώσουν φραγμούς εισόδου στην αγορά και να υπονομεύσουν τα κίνητρα για διασυννοιακές δραστηριότητες, αντιβαίνοντας στους στόχους της εσωτερικής αγοράς.
11. Επομένως, είναι σημαντικό να διασφαλίζεται ότι η παροχή ενισχύσεων επιτρέπεται μόνο υπό όρους που μετριάζουν τις πιθανές επιβλαβείς επιδράσεις τους και προάγουν την αποτελεσματικότητα των δημόσιων δαπανών. Όσον αφορά τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης, οι απαιτήσεις περί αποκατάστασης της βιωσιμότητας, ίδιας συμμετοχής και λήψης μέτρων για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού έχουν αποδείξει την αξία τους για τον μετριασμό των δυνητικών επιβλαβών επιπτώσεων των ενισχύσεων αυτών. Θα εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται και δυνάμει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, με την απαραίτητη προσαρμογή ώστε να λάβουν υπόψη τις πρόσφατες εμπειρίες της Επιτροπής. Η έννοια του καταμερισμού των επιβαρύνσεων θεσπίστηκε, μεταξύ άλλων, για την καλύτερη αντιμετώπιση του ζητήματος του ηθικού κινδύνου. Στην περίπτωση των ενισχύσεων διάσωσης και προσωρινής στήριξης της αναδιάρθρωσης, οι δυνητικές επιβλαβείς επιπτώσεις αποσοβούνται μέσω περιορισμών σχετικά με τη διάρκεια και τη μορφή της ενίσχυσης.
12. Στην περίπτωση που η ενίσχυση λαμβάνει τη μορφή ενίσχυσης της ρευστότητας που περιορίζεται ως προς το ύψος και τη διάρκεια, μειώνονται κατά πολύ οι προβληματισμοί σχετικά με τις δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις, με αποτέλεσμα να είναι ευκολότερη η έγκριση της ενίσχυσης με λιγότερο αυστηρούς όρους. Μολονότι η εν λόγω ενίσχυση θα μπορούσε καταρχήν να χρησιμοποιηθεί για τη στήριξη της συνολικής διαδικασίας αναδιάρθρωσης, ο περιορισμός της χρονικής ισχύος της ενίσχυσης στους έξι μήνες σημαίνει ότι τούτο σπάνια εφαρμόζεται και ότι, αντιθέτως, μετά από τις ενισχύσεις διάσωσης έπονται κατά κανόνα οι ενισχύσεις αναδιάρθρωσης.
13. Προκειμένου να ενθαρρυνθεί η χρήση λιγότερο στρεβλωτικών μορφών ενίσχυσης, οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές θεσπίζουν μια νέα έννοια, την «προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης». Όπως και η ενίσχυση για τη διάσωση, έτσι και η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης λαμβάνει μόνο τη μορφή ενίσχυσης της ρευστότητας με περιορισμούς ως προς το ύψος και τη διάρκεια. Προκειμένου, ωστόσο, να μπορεί να στηρίξει τη συνολική διαδικασία αναδιάρθρωσης, η μέγιστη διάρκεια της προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης καθορίζεται σε 18 μήνες. Η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης χορηγείται μόνο σε ΜΜΕ⁽¹⁰⁾ και σε μικρότερες κρατικές επιχειρήσεις⁽¹¹⁾, οι οποίες αντιμετωπίζουν δεινότερες συνθήκες από ό,τι οι μεγάλες επιχειρήσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε ρευστότητα.

⁽⁹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή: Μια νέα ευρωπαϊκή προσέγγιση για την επιχειρηματική αποτυχία και την αφερεγγυότητα, COM(2012) 742 τελικό. Βλέπε επίσης τη σύσταση της Επιτροπής της 12.3.2014 όσον αφορά τη νέα ευρωπαϊκή προσέγγιση για την επιχειρηματική αποτυχία και την αφερεγγυότητα C(2014) 1500 τελικό και ιδίως την αιτιολογική σκέψη 12.

⁽¹⁰⁾ Για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, οι όροι «ΜΜΕ», «μικρή επιχείρηση» και «μεσαία επιχείρηση» έχουν την έννοια που αποδίδεται σε αυτούς στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36), ενώ ως «μεγάλη επιχείρηση» νοείται η επιχείρηση η οποία δεν είναι ΜΜΕ.

⁽¹¹⁾ Για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, για να αποφεύγονται οι διακρίσεις ανάμεσα στο δημόσιο ή ιδιωτικό ιδιοκτησιακό καθεστώς των επιχειρήσεων, ως «μικρότερες επιχειρήσεις κρατικής ιδιοκτησίας» νοούνται οι οικονομικές μονάδες με αυτόνομη εξουσία λήψης αποφάσεων που θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ως μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361/ΕΚ, εάν δεν λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι το 25 % ή μεγαλύτερο μερίδιο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου τους ελέγχεται άμεσα ή έμμεσα, από κοινού ή μεμονωμένα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους οργανισμούς.

14. Όταν η ενίσχυση προς παρόχους υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος («ΥΓΟΣ») που αντιμετωπίζουν προβλήματα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, η αξιολόγηση πρέπει να διενεργείται σύμφωνα προς τις πάγιες αρχές των κατευθυντηρίων γραμμών. Εντούτοις, η επιμέρους εφαρμογή των εν λόγω αρχών πρέπει να προσαρμόζεται όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο, ώστε να λαμβάνει υπόψη την ιδιαίτερη φύση των ΥΓΟΣ και, ειδικότερα, την ανάγκη διασφάλισης της συνέχειας στην παροχή υπηρεσιών, σύμφωνα με το άρθρο 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης.
15. Το σχέδιο δράσης της Επιτροπής για μια ανταγωνιστική και βιώσιμη χαλυβουργία στην Ευρώπη ⁽¹²⁾ («Σχέδιο δράσης για τον χάλυβα»), καθορίζει σειρά δράσεων για την προώθηση ισχυρής και ανταγωνιστικής χαλυβουργίας. Το σχέδιο Δράσης για τον Χάλυβα εντοπίζει επίσης ορισμένους τομείς όπου η κρατική υποστήριξη παρέχεται σε επιχειρήσεις του χαλυβουργικού τομέα σύμφωνα προς τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων. Εντούτοις, με δεδομένο το σημαντικό πλεονάζον παραγωγικό δυναμικό σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο ⁽¹³⁾, δεν δικαιολογείται η παροχή κρατικών ενισχύσεων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση χαλυβουργικών επιχειρήσεων. Ο χαλυβουργικός τομέας πρέπει επομένως να εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών.
16. Η απόφαση του Συμβουλίου 2010/787/ΕΕ ⁽¹⁴⁾ ορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να χορηγείται έως το 2027 ενίσχυση για την κάλυψη λειτουργικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών δαπανών σε μη ανταγωνιστικές επιχειρήσεις στον τομέα του άνθρακα ⁽¹⁵⁾. Οι ισχύοντες κανόνες αποτελούν συνέχεια προηγούμενων τομεακών κανόνων που εφαρμόστηκαν μεταξύ 2002 και 2010 ⁽¹⁶⁾ και μεταξύ 1993 και 2002 ⁽¹⁷⁾, οι οποίοι διευκόλυναν την αναδιάρθρωση μη ανταγωνιστικών επιχειρήσεων οι οποίες ασκούσαν δραστηριότητες στον τομέα του άνθρακα. Ως εκ τούτου, και δεδομένης της διαρκούς ανάγκης για στήριξη της διαρθρωτικής προσαρμογής της παραγωγής άνθρακα στην Ένωση, οι ισχύοντες κανόνες είναι αυστηρότεροι από τους προηγούμενους και απαιτούν τη μόνιμη παύση της παραγωγής και πώλησης της παραγωγής άνθρακα που έχει λάβει ενίσχυση, καθώς και το οριστικό κλείσιμο μη ανταγωνιστικών μονάδων παραγωγής έως τις 31 Δεκεμβρίου 2018 το αργότερο. Κατ' εφαρμογή των εν λόγω κανόνων, ορισμένα κράτη μέλη έχουν υιοθετήσει και εφαρμόζουν σχέδια για την οριστική παύση λειτουργίας προβληματικών ανθρακωρυχείων που τα διαχειρίζονται επιχειρήσεις του κλάδου ⁽¹⁸⁾. Ο τομέας του άνθρακα πρέπει επομένως να εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών.
17. Από την εμπειρία της Επιτροπής όσον αφορά τη διάσωση και αναδιάρθρωση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων κατά την τρέχουσα χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση προκύπτει ότι οι ειδικοί κανόνες που ισχύουν στον χρηματοπιστωτικό τομέα μπορούν να αποβούν ωφέλιμοι, δεδομένων των ειδικών χαρακτηριστικών των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοοικονομικών αγορών. Οι επιχειρήσεις που καλύπτονται από ειδικούς κανόνες για τον χρηματοπιστωτικό τομέα εξαιρούνται επομένως από το πεδίο εφαρμογής των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών.

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ

2.1. Τομεακό πεδίο εφαρμογής

18. Η Επιτροπή θα εφαρμόσει τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές στις ενισχύσεις προς όλες τις προβληματικές επιχειρήσεις, εκτός αυτών που δραστηριοποιούνται στον τομέα του άνθρακα ⁽¹⁹⁾ ή του χάλυβα ⁽²⁰⁾ και αυτών που καλύπτονται από ειδικούς κανόνες για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ⁽²¹⁾, με την επιφύλαξη τυχόν ειδικών κανόνων που αφορούν προβληματικές επιχειρήσεις σε κάποιο συγκεκριμένο τομέα ⁽²²⁾. Η Επιτροπή θα εφαρμόσει τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, υπό την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τους ειδικούς κανόνες που ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας ⁽²³⁾, και στον τομέα της γεωργίας, συμπεριλαμβανομένου του πρωτογενούς τομέα της γεωργικής παραγωγής ⁽²⁴⁾.

⁽¹²⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: σχέδιο δράσης για μια ανταγωνιστική και βιώσιμη χαλυβουργία στην Ευρώπη, COM(2013) 407.

⁽¹³⁾ Σχέδιο Δράσης για τον Χάλυβα, σ. 3.

⁽¹⁴⁾ Απόφαση 2010/787/ΕΕ του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2010, σχετικά με τις Κρατικές Ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων (ΕΕ L 336 της 21.12.2010, σ. 24).

⁽¹⁵⁾ ΕΕ L 336 της 21.12.2010, σ. 24.

⁽¹⁶⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1407/2002 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2002, σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις προς τη βιομηχανία άνθρακα (ΕΕ L 205 της 2.8.2002, σ. 1).

⁽¹⁷⁾ Απόφαση αριθ. 3632/93/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 28ης Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό καθεστώς παρεμβάσεων των κρατών μελών υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα (ΕΕ L 329 της 30.12.1993, σ. 12).

⁽¹⁸⁾ Βλέπε τις αποφάσεις της Επιτροπής στις υποθέσεις N 175/2010 - Σλοβενία, SA.33013 - Πολωνία, N 708/2007 - Γερμανία, SA.33033 - Ρουμανία και SA.33861 - Ουγγαρία.

⁽¹⁹⁾ Όπως ορίζεται στην απόφαση 2010/787/ΕΕ.

⁽²⁰⁾ Όπως ορίζεται στο παράρτημα IV της ανακοίνωσης της Επιτροπής: Κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020 (ΕΕ C 209 της 23.7.2013, σ. 1).

⁽²¹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή, μετά την 1η Αυγούστου 2013, των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα στήριξης των τραπεζών στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης («Τραπεζική ανακοίνωση») (ΕΕ C 216 της 30.7.2013, σ. 1).

⁽²²⁾ Ειδικοί κανόνες αυτού του χαρακτήρα υπάρχουν για τις σιδηροδρομικές εμπορευματικές μεταφορές - βλέπε κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις (ΕΕ C 184 της 22.7.2008, σ. 13).

⁽²³⁾ Κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ C 84 της 3.4.2008, σ. 10).

2.2. Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής: Έννοια της «προβληματικής επιχείρησης»

19. Κράτος μέλος το οποίο προτίθεται να χορηγήσει ενίσχυση σε επιχείρηση δυνάμει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών πρέπει να αποδεικνύει με αντικειμενικό τρόπο ότι η εν λόγω επιχείρηση είναι προβληματική κατά την έννοια του παρόντος τμήματος, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για τις ενισχύσεις διάσωσης και προσωρινής στήριξης της αναδιάρθρωσης σύμφωνα με το σημείο 29.
20. Για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, μια επιχείρηση θεωρείται προβληματική όταν, εάν δεν υπάρξει παρέμβαση από το κράτος, οδηγείται προς σχεδόν βέβαιη οικονομική εξαφάνιση βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα. Κατά συνέπεια, μια επιχείρηση θεωρείται προβληματική όταν συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) Εάν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ⁽²⁵⁾, όταν έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου ⁽²⁶⁾ λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό ισχύει όταν από την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει ως μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό σωρευτικό ποσό που υπερβαίνει το ήμισυ του εγγεγραμμένου κεφαλαίου.
 - β) Εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας ⁽²⁷⁾, εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, λόγω συσσωρευμένων ζημιών.
 - γ) Εάν πρόκειται για εταιρεία που υπάγεται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία ή πληροί τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει όσον αφορά την υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών της.
 - δ) Στην περίπτωση επιχείρησης που δεν είναι ΜΜΕ, σε περίπτωση που, για τα τελευταία δύο έτη:
 - i. ο δείκτης χρέους προς ίδια κεφάλαια της επιχείρησης ήταν υψηλότερος του 7,5 και
 - ii. τα κέρδη προ τόκων και φόρων της επιχείρησης (EBITDA) προς τον δείκτη κάλυψης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων κυμαίνονταν κάτω από το 1,0.
21. Μια νεοσύστατη επιχείρηση δεν είναι επιλέξιμη για ενίσχυση δυνάμει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, ακόμη και εάν η αρχική της χρηματοοικονομική θέση είναι επισφαλής. Αυτό ισχύει, για παράδειγμα, όταν μια νέα επιχείρηση προκύπτει από εκκαθάριση προϋπάρχουσας επιχείρησης ή από ανάληψη μόνο του ενεργητικού της. Μια επιχείρηση θεωρείται καταρχήν νεοσύστατη κατά την πρώτη τριετία μετά την έναρξη λειτουργίας στον σχετικό τομέα δραστηριοτήτων. Μόνο μετά από την παρέλευση αυτής της περιόδου καθίσταται επιλέξιμη για ενισχύσεις δυνάμει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, υπό τον όρο ότι:
- α) καλύπτει τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί προβληματική κατά την έννοια των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών και
 - β) δεν αποτελεί μέρος ευρύτερου επιχειρηματικού ομίλου ⁽²⁸⁾ εκτός εάν πληρούνται οι οριζόμενες στο σημείο 22 προϋποθέσεις.
22. Μια επιχείρηση που ανήκει ή έχει εξαγορασθεί από ευρύτερο επιχειρηματικό όμιλο δεν είναι καταρχήν επιλέξιμη για ενισχύσεις δυνάμει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, εκτός εάν μπορεί να αποδειχθεί ότι η εταιρεία έχει εγγενείς δυσχέρειες οι οποίες δεν έχουν προκύψει από την αυθαίρετη κατανομή των δαπανών στο εσωτερικό του ομίλου και ότι οι δυσχέρειες αυτές είναι τόσο σοβαρές, ώστε να μην μπορούν να αντιμετωπιστούν από τον ίδιο τον όμιλο. Όταν μια προβληματική εταιρεία συγκροτεί μια θυγατρική, η θυγατρική αυτή μαζί με την προβληματική εταιρεία που την ελέγχει θα θεωρούνται όμιλος και μπορούν να λαμβάνουν ενισχύσεις σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο παρόν σημείο.

⁽²⁴⁾ Για τους σκοπούς των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, ως «πρωτογενής γεωργική παραγωγή» νοείται η παραγωγή προϊόντων του εδάφους και της κτηνοτροφίας που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, χωρίς να εκτελούνται περαιτέρω εργασίες που μεταβάλλουν τη φύση αυτών των προϊόντων.

⁽²⁵⁾ Αυτό αναφέρεται ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 182 της 29.6.2013, σ. 19).

⁽²⁶⁾ Κατά περίπτωση το «μετοχικό κεφάλαιο» περιλαμβάνει τυχόν διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

⁽²⁷⁾ Αυτό αναφέρεται ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 2013/34/ΕΕ.

⁽²⁸⁾ Για να καθοριστεί εάν μια επιχείρηση είναι ανεξάρτητη ή αποτελεί μέρος ομίλου, λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια του παραρτήματος Ι της σύστασης 2003/361/ΕΚ.

23. Δεδομένου ότι απειλείται η ίδια της η ύπαρξη, μια προβληματική επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλο όχημα για την προώθηση άλλων στόχων δημόσιας πολιτικής έως ότου διασφαλιστεί η βιωσιμότητά της. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ενισχύσεις σε προβληματικές επιχειρήσεις μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων χωρίς να επηρεάζουν τις συναλλαγές σε βαθμό που να αντίκειται προς το κοινό συμφέρον μόνον εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, ακόμη και εάν οι ενισχύσεις αυτές χορηγούνται σύμφωνα με καθεστώς που έχει ήδη εγκριθεί.
24. Κατά συνέπεια, σειρά κανονισμών και ανακοινώσεων στο πεδίο των κρατικών ενισχύσεων και σε άλλους τομείς απαγορεύει στις προβληματικές επιχειρήσεις τη λήψη ενισχύσεων. Για τους σκοπούς των εν λόγω κανονισμών και ανακοινώσεων, και εκτός εάν ορίζεται άλλως σε αυτούς:
- α) ως «προβληματικές επιχειρήσεις» ή «προβληματικές εταιρείες» θα πρέπει να νοούνται οι προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια του σημείου 20 των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, και
- β) η ΜΜΕ που υφίσταται για διάστημα μικρότερο των τριών ετών δεν θα θεωρείται προβληματική, εκτός αν πληροί την προϋπόθεση που προβλέπεται στο σημείο 20 γ).
- 2.3. Ενίσχυση διάσωσης, ενίσχυση αναδιάρθρωσης και προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης**
25. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές καλύπτουν τρία είδη ενίσχυσης: την ενίσχυση διάσωσης, την ενίσχυση αναδιάρθρωσης και την προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης.
26. Η ενίσχυση διάσωσης έχει από τη φύση της επείγοντα και μεταβατικό χαρακτήρα. Κύριος στόχος της είναι να επιτρέπει στην προβληματική επιχείρηση να συνεχίσει τις δραστηριότητές της για το σύντομο διάστημα που απαιτείται για την επεξεργασία σχεδίου αναδιάρθρωσης ή εκκαθάρισης. Η γενική αρχή είναι ότι η ενίσχυση διάσωσης επιτρέπει να υποστηριχθεί προσωρινά μία εταιρεία που αντιμετωπίζει σημαντική επιδείνωση της οικονομικής της κατάστασης η οποία χαρακτηρίζεται από οξεία κρίση ρευστότητας ή από τεχνική αφερεγγυότητα. Αυτή η προσωρινή υποστήριξη πρέπει να παρέχει χρόνο ικανό για την ανάλυση των συνθηκών που δημιούργησαν τις δυσκολίες και την ανάπτυξη κατάλληλου σχεδίου για την αντιμετώπισή τους.
27. Η ενίσχυση αναδιάρθρωσης περιλαμβάνει συχνά την πιο μόνιμη παροχή βοήθειας και πρέπει να αποκαθιστά τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της δικαιούχου επιχείρησης βάσει εφικτού, συγκροτημένου και μακρόπνοου σχεδίου αναδιάρθρωσης, καθιστώντας παράλληλα δυνατή την επαρκή ίδια συμμετοχή και καταμερισμό των επιβαρύνσεων και περιορίζοντας τις δυνητικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.
28. Η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης αποτελεί ενίσχυση της ρευστότητας που αποσκοπεί στην αναδιάρθρωση μιας επιχείρησης δημιουργώντας τις απαραίτητες συνθήκες προκειμένου η δικαιούχος επιχείρηση να σχεδιάσει και να εφαρμόσει τη δέουσα δράση για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητάς της. Η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης επιτρέπεται να χορηγηθεί μόνο στις ΜΜΕ και τις μικρότερες κρατικές επιχειρήσεις.
29. Κατά παρέκκλιση από το σημείο 19, οι ενισχύσεις διάσωσης, καθώς και, στην περίπτωση των ΜΜΕ και των μικρότερων κρατικών επιχειρήσεων, η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης ενδέχεται επίσης να χορηγηθούν σε επιχειρήσεις που δεν είναι προβληματικές κατά την έννοια του σημείου 20, αλλά αντιμετωπίζουν πιεστικές ανάγκες ρευστότητας λόγω έκτακτων και απρόβλεπτων περιστάσεων.
- 2.4. Ενισχύσεις με σκοπό την κάλυψη του κοινωνικού κόστους της αναδιάρθρωσης**
30. Η αναδιάρθρωση συνεπάγεται κατά κανόνα τη μείωση ή εγκατάλειψη των επηρεαζόμενων δραστηριοτήτων. Τέτοιου είδους περικοπές είναι συχνά απαραίτητες για λόγους εξορθολογισμού και αποτελεσματικότητας, πέραν των οποιωνδήποτε μειώσεων της παραγωγικής ικανότητας που ενδεχομένως προαπαιτούνται προκειμένου να χορηγηθεί ενίσχυση. Ανεξάρτητα από τα βαθύτερα αίτια, αυτά τα μέτρα οδηγούν εν γένει σε μειώσεις του προσωπικού της δικαιούχου επιχείρησης.
31. Η εργατική νομοθεσία των κρατών μελών ενδέχεται να προβλέπει γενικά καθεστώτα κοινωνικής ασφάλισης, βάσει των οποίων ορισμένες ευεργετικές παροχές καταβάλλονται απευθείας στους απολυθέντες. Αυτά τα καθεστώτα δεν πρέπει να θεωρούνται κρατικές ενισχύσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης.

32. Εκτός από αυτές τις παροχές κοινωνικής ασφάλισης για τους εργαζόμενους, τα γενικά καθεστώτα κοινωνικής μέριμνας συχνά προβλέπουν ότι η κυβέρνηση καλύπτει το κόστος παροχών που η επιχείρηση καταβάλλει στους απολυθέντες εργαζόμενους και οι οποίες υπερβαίνουν τις καταστατικές ή συμβατικές υποχρεώσεις της. Όταν τα καθεστώτα αυτά έχουν γενική εφαρμογή, χωρίς περιορισμούς κατά κλάδο σε κάθε εργαζόμενο που πληροί προκαθορισμένους όρους, και συνεπάγονται αυτόματη παροχή αυτών των πλεονεκτημάτων, τότε δεν θεωρείται ότι συνιστούν ενίσχυση βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 1 για τις υπό αναδιάρθρωση επιχειρήσεις. Αντίθετα, εάν τα καθεστώτα χρησιμοποιούνται για να στηρίζουν την αναδιάρθρωση σε ειδικούς βιομηχανικούς τομείς ενδέχεται να περιέχουν στοιχείο ενίσχυσης λόγω του επιλεκτικού τρόπου χρησιμοποίησής τους ⁽²⁹⁾.
33. Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται η ίδια η επιχείρηση βάσει της εργατικής νομοθεσίας ή των συλλογικών συμβάσεων με τα εργατικά σωματεία για τον προσπορισμό ορισμένων ευεργετικών παροχών στους απολυόμενους εργαζόμενους, όπως οι αποζημιώσεις λόγω απόλυσης ή η θέσπιση μέτρων για την αύξηση των δυνατοτήτων απασχόλησής τους, αποτελούν μέρος των συνήθων εξόδων μιας επιχείρησης τα οποία είναι υποχρεωμένη να καλύπτει από τους ίδιους πόρους της. Κατά συνέπεια, κάθε κρατική συμμετοχή στα εν λόγω έξοδα πρέπει να λογίζεται ότι συνιστά ενίσχυση. Αυτό ισχύει ανεξάρτητα από το εάν οι πληρωμές πραγματοποιούνται άμεσα στην επιχείρηση ή εάν χορηγούνται μέσω κυβερνητικού φορέα στους εργαζόμενους.
34. Η Επιτροπή δεν αντιτίθεται εκ προοιμίου στις ενισχύσεις αυτού του είδους όταν χορηγούνται σε προβληματικές επιχειρήσεις, επειδή αποφέρουν οικονομικά οφέλη τα οποία υπερβαίνουν και υπερακοντίζουν τα συμφέροντα της οικείας επιχείρησης, διευκολύνουν τις διαρθρωτικές αλλαγές και περιορίζουν τα κοινωνικά προβλήματα.
35. Εκτός από την παροχή άμεσης οικονομικής στήριξης, οι ενισχύσεις αυτού του είδους παρέχονται συχνά σε συνδυασμό με ειδικά καθεστώτα αναδιάρθρωσης, για επιμόρφωση, παροχή συμβουλών και πρακτική βοήθεια για την εξεύρεση εναλλακτικής απασχόλησης, καθώς επίσης για την επανεγκατάσταση, την επαγγελματική κατάρτιση και την παροχή βοήθειας σε εργαζόμενους που επιθυμούν να δημιουργήσουν νέες επιχειρήσεις. Δεδομένου ότι τα εν λόγω μέτρα, τα οποία αυξάνουν τις δυνατότητες απασχόλησης των απολυμένων εργαζομένων, επεκτείνουν το εύρος του στόχου της μείωσης των κοινωνικών δυσχερειών, η Επιτροπή λαμβάνει συστηματικά ευνοϊκή θέση όσον αφορά αυτές τις ενισχύσεις όταν χορηγούνται σε προβληματικές επιχειρήσεις.

3. ΣΥΜΒΙΒΑΣΙΜΟ ΜΕ ΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

36. Οι συνθήκες υπό τις οποίες οι κρατικές ενισχύσεις σε προβληματικές επιχειρήσεις μπορούν να εγκρίνονται ως συμβιβασιμες με την εσωτερική αγορά καθορίζονται στο άρθρο 107 παράγραφοι 2 και 3 της Συνθήκης. Βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ), η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να εγκρίνει «ενισχύσεις για την προώθηση της αναπτύξεως ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων [...] εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον». Αυτό μπορεί ιδίως να συμβαίνει στην περίπτωση που η ενίσχυση είναι απαραίτητη για την επανόρθωση διαφορών που προκαλούνται από αδυναμίες της αγοράς ή για να διασφαλισθεί η οικονομική και κοινωνική συνοχή.
37. Τα μέτρα ενίσχυσης υπέρ των μεγάλων επιχειρήσεων πρέπει να κοινοποιούνται μεμονωμένα στην Επιτροπή. Υπό ορισμένους όρους, η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει καθεστώτα ενισχύσεων μικρότερου ύψους προς τις ΜΜΕ και τις μικρότερες κρατικές επιχειρήσεις: οι όροι αυτοί εκτίθενται στο κεφάλαιο 6 ⁽³⁰⁾.
38. Κατά την αξιολόγηση του εάν οι κοινοποιηθείσες ενισχύσεις μπορούν να κηρυχθούν συμβιβασιμες με την εσωτερική αγορά, η Επιτροπή εξετάζει κατά πόσον πληρούνται καθένα από τα ακόλουθα κριτήρια:
- α) Συμβολή στην επίτευξη ενός σαφώς καθορισμένου στόχου κοινού συμφέροντος: ένα μέτρο κρατικής ενίσχυσης πρέπει να εξυπηρετεί σκοπό κοινού συμφέροντος σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης (ενότητα 3.1).
 - β) Ανάγκη για κρατική παρέμβαση: ένα μέτρο κρατικής ενίσχυσης πρέπει να στοχεύει σε καταστάσεις όπου η ενίσχυση μπορεί να επιφέρει ουσιαστική βελτίωση την οποία δεν δύναται να επιτύχει η ίδια η αγορά, για παράδειγμα επανορθώνοντας μια ανεπάρκεια της αγοράς ή αντιμετωπίζοντας κάποιο πρόβλημα σχετικά με τα ίδια κεφάλαια ή τη συνοχή (ενότητα 3.2).

⁽²⁹⁾ Στην απόφασή του στην υπόθεση C-241/94 Γαλλία κατά Επιτροπής, (Kimberly Clark Sopalin), Συλλογή Νομολογίας 1996, σ. I-4551, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι η χρηματοδότηση από τις γαλλικές αρχές μέσω του εθνικού ταμείου απασχόλησης και σε επιλεκτική βάση μπορούσε να ευνοήσει ορισμένες επιχειρήσεις έναντι άλλων, καλύπτοντας έτσι τις προϋποθέσεις κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης. Στην απόφαση του Δικαστηρίου δεν αναιρούν τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι η ενίσχυση ήταν συμβιβασιμη με την εσωτερική αγορά.

⁽³⁰⁾ Προς αποφυγή αμφιβολιών, αυτό δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να κοινοποιούν μεμονωμένα τις ενισχύσεις στις ΜΜΕ και τις μικρότερες κρατικές επιχειρήσεις. Στις περιπτώσεις αυτές, η Επιτροπή θα αξιολογεί την ενίσχυση βάσει των αρχών που καθορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

- γ) Καταλληλότητα του μέτρου ενίσχυσης: ένα μέτρο ενίσχυσης δεν θεωρείται συμβιβάσιμο εάν η επίτευξη του ίδιου στόχου καθίσταται εφικτή με άλλα, λιγότερο στρεβλωτικά μέτρα (ενότητα 3.3).
- δ) Χαρακτήρας κινήτρου: πρέπει να αποδεικνύεται ότι χωρίς την παροχή της ενίσχυσης ο δικαιούχος θα είχε αναδιαρθρωθεί, πωληθεί ή εκκαθαριστεί κατά τρόπο που δεν θα εξυπηρετούσε τον στόχο κοινού συμφέροντος (χαρακτήρας κινήτρου) (ενότητα 3.4).
- ε) Αναλογικότητα της ενίσχυσης (περιορισμός της ενίσχυσης στο ελάχιστο): η ενίσχυση δεν πρέπει να υπερβαίνει το ελάχιστο απαιτούμενο ύψος για την επίτευξη του στόχου κοινού συμφέροντος (ενότητα 3.5).
- στ) Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών: οι αρνητικές επιπτώσεις της ενίσχυσης πρέπει να είναι επαρκώς περιορισμένες ώστε η συνολική στάθμιση του μέτρου να είναι θετική (ενότητα 3.6).
- ζ) Διαφάνεια των ενισχύσεων: τα κράτη μέλη, η Επιτροπή, οι οικονομικοί παράγοντες και το κοινό πρέπει να διαθέτουν απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλες τις ισχύουσες πράξεις και συναφείς πληροφορίες σχετικά με τη χορηγούμενη ενίσχυση (ενότητα 3.7).
39. Εάν δεν πληρούνται οποιοδήποτε από τα ανωτέρω κριτήρια, η ενίσχυση δεν θα θεωρείται συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά.
40. Η συνολική στάθμιση ορισμένων κατηγοριών καθεστώτων μπορεί επίσης να υπόκειται σε απαίτηση εκ των υστέρων αξιολόγησης, όπως περιγράφεται στα σημεία 118, 119 και 120 των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών.
41. Επιπλέον, εάν ένα μέτρο κρατικής ενίσχυσης ή οι όροι που το συνοδεύουν (συμπεριλαμβανομένης της μεθόδου χρηματοδότησής του όταν αυτή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του μέτρου ενίσχυσης) επιφέρουν μη διαχωρίσιμη παραβίαση του ενωσιακού δικαίου, η ενίσχυση δεν μπορεί να κηρυχθεί συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά ⁽³¹⁾.
42. Στο παρόν κεφάλαιο, η Επιτροπή παραθέτει τις συνθήκες υπό τις οποίες θα αξιολογεί κάθε επιμέρους κριτήριο που αναφέρεται στο σημείο 38.
- 3.1. Συμβολή στην επίτευξη στόχου κοινού συμφέροντος**
43. Δεδομένης της σημασίας της εξόδου από την αγορά για τη διαδικασία της αύξησης της παραγωγικότητας, απλώς και μόνο η αποτροπή της εξόδου μιας επιχείρησης από την αγορά δεν συνιστά επαρκή αιτιολόγηση για την παροχή ενίσχυσης. Πρέπει να προσκομίζονται σαφείς αποδείξεις ότι η ενίσχυση επιδιώκει στόχο κοινού συμφέροντος, όπως η πρόληψη κοινωνικών προβλημάτων ή η αντιμετώπιση ανεπαρκειών της αγοράς (ενότητα 3.1.1) αποκαθιστώντας τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της επιχείρησης (ενότητα 3.1.2).
- 3.1.1. Απόδειξη δεινών κοινωνικών προβλημάτων ή ανεπαρκειών της αγοράς**
44. Τα κράτη μέλη οφείλουν να καταδείξουν ότι η κατάρρευση του δικαιούχου ενδέχεται να προκαλέσει σοβαρά κοινωνικά προβλήματα ή μείζονες ανεπάρκειες στην αγορά, δείχνοντας ιδίως ότι:
- α) το ποσοστό ανεργίας στην(στις) οικεία(-ες) περιφέρεια(-ες) (σε επίπεδο NUTS II) είναι είτε:
- i. υψηλότερο από τον μέσο όρο της Ένωσης, επίμονο και συνοδεύεται από δυσκολία για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στην(στις) οικεία(-ες) περιφέρεια(-ες), ή
 - ii. υψηλότερο από τον μέσο εθνικό όρο, μόνιμο και συνοδεύεται από δυσκολία για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στην(στις) οικεία(-ες) περιφέρεια(-ες)
- β) διαγράφεται κίνδυνος διαταραχής στην παροχή σημαντικής υπηρεσίας που δύσκολα μπορεί να αντικατασταθεί και σε τομέα στον οποίο δύσκολα θα μπορούσε να εισέλθει κάποιος ανταγωνιστής (π.χ. ο εθνικός πάροχος υποδομής).
- γ) η έξοδος μιας επιχείρησης με σημαντικό συστημικό ρόλο σε συγκεκριμένη περιφέρεια ή τομέα (π.χ. υπό την ιδιότητα του προμηθευτή σημαντικών πρώτων υλών) θα είχε δυνητικές αρνητικές συνέπειες.

⁽³¹⁾ Βλέπε για παράδειγμα την υπόθεση C-156/98, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-6857), σκέψη 78, και την υπόθεση C-333/07 Régie Networks κατά Rhone Alpes Bourgogne (Συλλογή 2008, σ. I-10807), σκέψεις 94 έως 116.

- δ) υπάρχει ο κίνδυνος διακοπής της συνέχειας στην παροχή ΥΓΟΣ·
- ε) η κατάρρευση ή τα δυσμενή κίνητρα στις πιστωτικές αγορές θα μπορούσαν να εξωθήσουν μία κατά τα άλλα βιώσιμη επιχείρηση στη χρεοκοπία·
- στ) η έξοδος της ενδιαφερόμενης επιχείρησης από την αγορά θα οδηγούσε στην ανεπανόρθωτη απώλεια σημαντικών τεχνικών γνώσεων ή εμπειρογνώμοσύνης· ή
- ζ) θα ανέκυπταν παρεμφερείς καταστάσεις έντονης δυσπραγίας δεόντως τεκμηριωμένες από το θιγόμενο κράτος μέλος.

3.1.2. Σχέδιο αναδιάρθρωσης και επάνοδος στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα

45. Οι ενισχύσεις αναδιάρθρωσης, με την έννοια που δίνεται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, δεν περιορίζονται μόνο στη χρηματοοικονομική ενίσχυση για την αποκατάσταση των προηγούμενων ζημιών, χωρίς να αντιμετωπίζονται οι αιτίες αυτών των ζημιών. Συνεπώς, στην περίπτωση των ενισχύσεων αναδιάρθρωσης, η Επιτροπή αξιώνει από το οικείο κράτος μέλος να υποβάλει ένα εφικτό, συγκροτημένο και μακρόπνοο σχέδιο αναδιάρθρωσης για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της δικαιούχου επιχείρησης⁽³²⁾. Η αναδιάρθρωση μπορεί να περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα στοιχεία: την αναδιοργάνωση και τον εξορθολογισμό των δραστηριοτήτων του δικαιούχου σε αποτελεσματικότερη βάση, μέτρο που κατά κανόνα συνεπάγεται την εγκατάλειψη ζημιολογικών δραστηριοτήτων, την αναδιάρθρωση εκείνων των υφιστάμενων δραστηριοτήτων που μπορούν να καταστούν εκ νέου ανταγωνιστικές και, ενδεχομένως, τη διαφοροποίηση του αντικειμένου προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης νέων βιώσιμων δραστηριοτήτων. Περιλαμβάνει επίσης κατά κανόνα τη χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση με τη μορφή εισφορών κεφαλαίου από νέους ή υφιστάμενους μετόχους και τη μείωση του χρέους από τους υφιστάμενους πιστωτές.
46. Η χορήγηση της ενίσχυσης προϋποθέτει ως εκ τούτου την εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης το οποίο, για κάθε περίπτωση ενίσχυσης *ad hoc*, πρέπει να επικυρώνεται από την Επιτροπή.
47. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να επιτρέπει την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της δικαιούχου επιχείρησης μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα και να βασίζεται σε ρεαλιστικές υποθέσεις όσον αφορά τις μελλοντικές συνθήκες λειτουργίας, οι οποίες πρέπει να αποκλείουν το ενδεχόμενο κάθε περαιτέρω κρατικής ενίσχυσης που δεν περιλαμβάνεται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης. Η περίοδος αναδιάρθρωσης πρέπει να είναι όσο το δυνατόν βραχύτερη. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να υποβάλλεται με όλες τις αναγκαίες λεπτομέρειες στην Επιτροπή και πρέπει, ιδίως, να περιλαμβάνει τις πληροφορίες που παρατίθενται στην παρούσα ενότητα (3.1.2).
48. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να προσδιορίζει τα αίτια των προβλημάτων του δικαιούχου καθώς και τις αδυναμίες του και να περιγράφει συνοπτικά πώς τα προτεινόμενα μέτρα αναδιάρθρωσης πρόκειται να επανορθώσουν τα βασικά προβλήματα του δικαιούχου.
49. Στο σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να παρέχονται πληροφορίες για το επιχειρηματικό μοντέλο του δικαιούχου, αποδεικνύοντας πώς το σχέδιο θα τονώσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά του. Πρέπει να περιλαμβάνονται, ειδικότερα, πληροφορίες σχετικά με την οργανωτική δομή του δικαιούχου, τη χρηματοδότηση, την εταιρική διακυβέρνηση και όλες τις άλλες σημαντικές πτυχές. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να εξετάζει εάν τα προβλήματα του δικαιούχου θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί με την κατάλληλη και έγκαιρη διαχειριστική δράση και, εάν ισχύει αυτό, πρέπει να αποδεικνύει ότι έχουν εφαρμοστεί οι δέουσες αλλαγές σε επίπεδο διοίκησης. Όταν τα προβλήματα του δικαιούχου οφείλονται σε ατέλειες του επιχειρηματικού του μοντέλου ή του συστήματός του εταιρικής διακυβέρνησης, επιβάλλεται να γίνουν οι δέουσες αλλαγές.
50. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα της σχεδιαζόμενης αναδιάρθρωσης πρέπει να αποδεικνύονται σύμφωνα με το βασικό σενάριο, αλλά και με βάση το απαισιόδοξο σενάριο (δυσμενέστερη δυνατή έκβαση). Για τον σκοπό αυτό, το σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει μεταξύ άλλων να λαμβάνει υπόψη την παρούσα κατάσταση και τις μελλοντικές προοπτικές της προσφοράς και της ζήτησης στην αγορά του οικείου προϊόντος και τους βασικούς συντελεστές κόστους στον κλάδο, απηχώντας τις υποθετικές παραδοχές που γίνονται στο βασικό σενάριο, αλλά και στο απαισιόδοξο σενάριο, καθώς και τα ιδιαίτερα δυνατά και αδύνατα σημεία του δικαιούχου. Οι παραδοχές πρέπει να συγκρίνονται με τα κατάλληλα κριτήρια αναφοράς για το συνολικό φάσμα του κλάδου και, κατά περίπτωση, να είναι κατάλληλα προσαρμοσμένες ώστε να λαμβάνουν υπόψη τις επιμέρους συνθήκες ανά χώρα και ανά τομέα. Ο δικαιούχος πρέπει να παρέχει έρευνα της αγοράς και ανάλυση ευαισθησίας στις οποίες θα εντοπίζονται οι κύριες παράμετροι των επιδόσεων του δικαιούχου και οι βασικοί παράγοντες μελλοντικού κινδύνου.

⁽³²⁾ Ενδεικτικό πρότυπο σχεδίου αναδιάρθρωσης παρατίθεται στο παράρτημα II.

51. Η αποκατάσταση της βιωσιμότητας του δικαιούχου πρέπει κυρίως να αποτελεί απόρροια εσωτερικών μέτρων, καταλήγοντας ειδικότερα στην παύση δραστηριοτήτων οι οποίες θα παρέμεναν διαρθρωτικά ζημιογόνες σε μεσοπρόθεσμη βάση. Η αποκατάσταση της βιωσιμότητας δεν πρέπει να εξαρτάται από αισιόδοξες παραδοχές σχετικά με εξωτερικούς παράγοντες όπως οι αυξομειώσεις των τιμών, η ζήτηση και η προσφορά δυσέμετων πρώτων υλών, ούτε μπορεί να συνδέεται με καλύτερες αποδόσεις του δικαιούχου έναντι της αγοράς και των ανταγωνιστών του, ούτε με την είσοδο και επέκταση των δραστηριοτήτων του σε νέους τομείς όπου δεν διαθέτει πείρα και ιστορικό επιδόσεων (εκτός εάν αιτιολογείται δεόντως και είναι απαραίτητο για λόγους διαφοροποίησης και βιωσιμότητας).
52. Η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα επιτυγχάνεται όταν μια επιχείρηση είναι σε θέση να παρέχει τη δέουσα προβλεπόμενη απόδοση επί του κεφαλαίου εφόσον έχει καλύψει όλες τις δαπάνες της, συμπεριλαμβανομένης της απόσβεσης και των χρηματοοικονομικών επιβαρύνσεων. Η αναδιάρθρωμένη επιχείρηση πρέπει να είναι σε θέση να σταθεί ανταγωνιστικά στην αγορά με τις δικές της δυνάμεις.
- 3.2. **Ανάγκη για κρατική παρέμβαση**
53. Τα κράτη μέλη που προτιμούνται να χορηγήσουν ενίσχυση αναδιάρθρωσης πρέπει να υποβάλουν συγκριτική παρουσίαση με μια αξιόπιστη εναλλακτική εκδοχή που δεν θα συνεπάγεται κρατική ενίσχυση, αποδεικνύοντας πώς ο συναφής στόχος ή στόχοι της ενότητας 3.1.1 δεν θα μπορούσαν να επιτευχθούν, ή θα επιτυγχάνονταν σε μικρότερο βαθμό, στην περίπτωση της εναλλακτικής εκδοχής. Μεταξύ αυτών των εναλλακτικών εκδοχών μπορεί να περιλαμβάνεται αναδιοργάνωση του χρέους, εκποίηση στοιχείων ενεργητικού, άντληση ιδιωτικού κεφαλαίου, πώληση σε ανταγωνιστή ή διάλυση, τα οποία θα υλοποιούνται σε κάθε περίπτωση είτε μέσω υπαγωγής σε διαδικασία αφερεγγυότητας ή αναδιοργάνωσης ή με άλλον τρόπο.
- 3.3. **Καταλληλότητα**
54. Τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνούν ότι η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή που επιτρέπει να επιτευχθεί ο στόχος με τον λιγότερο στρεβλωτικό τρόπο. Σε περίπτωση προβληματικών επιχειρήσεων, τούτο μπορεί να επιτευχθεί εάν διασφαλίζεται ότι η ενίσχυση έχει την κατάλληλη μορφή ώστε να αντιμετωπίσει τα προβλήματα του δικαιούχου και ότι η ανταμοιβή που καταβάλλεται είναι η προσήκουσα. Στην παρούσα ενότητα παρατίθενται οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται ώστε να αποδεικνύεται η καταλληλότητα του μέτρου ενίσχυσης.
- 3.3.1. **Ενισχύσεις διάσωσης**
55. Για να εγκριθούν από την Επιτροπή, οι ενισχύσεις διάσωσης πρέπει να πληρούν τους ακόλουθους όρους:
- α) να αποτελούν προσωρινή στήριξη ρευστότητας υπό μορφή εγγυήσεων δανείων ή δανείων·
 - β) το χρηματοοικονομικό κόστος του δανείου ή, στην περίπτωση των εγγυήσεων δανείου, το συνολικό χρηματοοικονομικό κόστος του εγγυημένου δανείου, περιλαμβανομένου του επιτοκίου του δανείου και της προμήθειας της εγγύησης, πρέπει να συνάδει με το σημείο 56·
 - γ) εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο στοιχείο δ) κατωτέρω, κάθε δάνειο πρέπει να έχει αποπληρωθεί και κάθε εγγύηση πρέπει να έχει λήξει εντός διαστήματος όχι μεγαλύτερου των έξι μηνών από την εκταμίευση της πρώτης δόσης προς τη δικαιούχο επιχείρηση·
 - δ) τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή, το αργότερο έξι μήνες μετά από την έγκριση του μέτρου ενίσχυσης διάσωσης ή, στην περίπτωση μη κοινοποιημένης ενίσχυσης, το αργότερο έξι μήνες μετά την εκταμίευση της πρώτης δόσης προς τον δικαιούχο·
 - i. αποδείξεις ότι το δάνειο έχει αποπληρωθεί ολοσχερώς και/ή ότι έχει λήξει η εγγύηση· ή
 - ii. υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος πληροί τις προϋποθέσεις της προβληματικής επιχείρησης (και δεν αντιμετωπίζει μόνο πιεστικές ανάγκες ρευστότητας στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο ανωτέρω σημείο 29), σχέδιο αναδιάρθρωσης, όπως ορίζεται στην ενότητα 3.1.2· κατά την υποβολή σχεδίου αναδιάρθρωσης, η έγκριση της ενίσχυσης διάσωσης παρατείνεται αυτόματα έως ότου η Επιτροπή εκδώσει την τελική της απόφαση σχετικά με το σχέδιο αναδιάρθρωσης, εκτός εάν η Επιτροπή αποφασίσει ότι αυτή η παράταση δεν είναι δικαιολογημένη ή ότι πρέπει να περιοριστεί ως προς τον χρόνο και το πεδίο εφαρμογής· άπαξ και θεσπισθεί και εφαρμοστεί σχέδιο αναδιάρθρωσης για το οποίο έχει αιτηθεί η χορήγηση ενίσχυσης, κάθε περαιτέρω ενίσχυση θα θεωρείται ότι συνιστά ενίσχυση αναδιάρθρωσης· ή
 - iii. σχέδιο ρευστοποίησης που θα παρουσιάζει με τεκμηριωμένο τρόπο τα στάδια που θα οδηγήσουν στη ρευστοποίηση του δικαιούχου εντός εύλογου χρονικού πλαισίου χωρίς τη λήψη περαιτέρω ενίσχυσης.

ε) Οι ενισχύσεις διάσωσης δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση διαρθρωτικών μέτρων, όπως η εξαγορά σημαντικών επιχειρήσεων ή στοιχείων ενεργητικού, εκτός εάν είναι αναγκαίες κατά τη διάρκεια της περιόδου διάσωσης για την επιβίωση του δικαιούχου.

56. Το ύψος της αμοιβής που ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να καταβάλει για την ενίσχυση διάσωσης πρέπει να αντανακλά την υποκείμενη πιστοληπτική ικανότητα του δικαιούχου, προεξοφλώντας τις προσωρινές επιπτώσεις τόσο από τα προβλήματα ρευστότητας, όσο και από την κρατική στήριξη, και θα πρέπει να προσφέρει κίνητρα για τον δικαιούχο να αποπληρώσει την ενίσχυση, το συντομότερο δυνατό. Η Επιτροπή θα ζητήσει ως εκ τούτου η αμοιβή να καθορίζεται σε ποσοστό όχι μικρότερο από το επιτόκιο αναφοράς που ορίζεται στην ανακοίνωση για τα επιτόκια αναφοράς⁽³³⁾ για τις αδύναμες επιχειρήσεις που προσφέρουν κανονικά επίπεδα εξασφάλισης (επί του παρόντος IBOR ενός έτους συν 400 μονάδες βάσης)⁽³⁴⁾ και να αυξηθεί κατά τουλάχιστον 50 μονάδες βάσης για τις ενισχύσεις διάσωσης των οποίων η άδεια έχει παραταθεί σύμφωνα με το σημείο 55 δ) ii.

57. Όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι το επιτόκιο που προσδιορίζεται στο σημείο 56 δεν αποτελεί κατάλληλο σημείο αναφοράς, για παράδειγμα όταν διαφέρει ουσιαστικά από την αγοραία τιμολόγηση των παρόμοιων μέσων που έχουν πρόσφατα εκδοθεί από τον δικαιούχο, η Επιτροπή μπορεί να προσαρμόζει το απαιτούμενο επίπεδο της αμοιβής αναλόγως.

3.3.2. Ενίσχυση αναδιάρθρωσης

58. Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να επιλέξουν τη μορφή της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης. Εντούτοις, ενεργώντας με τον τρόπο αυτό, πρέπει να μεριμνούν ότι το μέσο που επιλέγουν είναι κατάλληλο για το πρόβλημα το οποίο επιδιώκει να αντιμετωπίσει. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη πρέπει να αξιολογούν εάν τα προβλήματα των δικαιούχων αφορούν τη ρευστότητα ή τη φερεγγυότητα και να επιλέγουν τα κατάλληλα μέσα για την αντιμετώπιση των διαπιστωμένων προβλημάτων. Για παράδειγμα, στην περίπτωση προβλημάτων φερεγγυότητας, κατάλληλο μέτρο μπορεί να είναι η αύξηση των στοιχείων ενεργητικού μέσω ανακεφαλαιοποίησης, ενώ σε μια κατάσταση όπου τα προβλήματα σχετίζονται κυρίως με τη ρευστότητα, μπορεί να αποβεί επαρκής η υποστήριξη μέσω δανείων ή εγγυήσεων δανείου.

3.4. Χαρακτήρας κινήτρου

59. Τα κράτη μέλη που προτίθενται να χορηγήσουν ενισχύσεις αναδιάρθρωσης πρέπει να αποδείξουν ότι χωρίς την παροχή της ενίσχυσης η δικαιούχος επιχείρηση θα είχε αναδιάρθρωθεί, πωληθεί ή εκκαθαριστεί κατά τρόπο που δεν θα εξυπηρέτούσε τον στόχο κοινού συμφέροντος που προσδιορίζεται στην ενότητα 3.1.1. Η απόδειξη αυτή μπορεί να αποτελέσει μέρος της ανάλυσης που υποβάλλεται σύμφωνα με το σημείο 53.

3.5. Αναλογικότητα της ενίσχυσης/περιορισμός της ενίσχυσης στο ελάχιστο

3.5.1. Ενίσχυση διάσωσης

60. Η ενίσχυση διάσωσης πρέπει να περιορίζεται στο ποσό που απαιτείται για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων του δικαιούχου για έξι μήνες. Για τον καθορισμό αυτού του ποσού θα λαμβάνεται υπόψη το αποτέλεσμα της εφαρμογής του τύπου που ορίζεται στο παράρτημα Ι. Οποιαδήποτε ενίσχυση διάσωσης υπερβαίνει το αποτέλεσμα αυτού του υπολογισμού εγκρίνεται μόνο εάν είναι δεόντως αιτιολογημένη και συνοδεύεται από σχέδιο ρευστότητας που παραθέτει τις ανάγκες ρευστότητας του δικαιούχου για τους επόμενους έξι μήνες.

3.5.2. Ενίσχυση αναδιάρθρωσης

61. Το ύψος και η ένταση της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο απαραίτητο που θα επιτρέψει την αναδιάρθρωση με βάση τους διαθέσιμους χρηματοοικονομικούς πόρους του δικαιούχου, των μετόχων του ή του εμπορικού ομίλου στον οποίο ανήκει. Ειδικότερα πρέπει να εξασφαλίζεται επαρκές επίπεδο ιδίας συμμετοχής στο κόστος της αναδιάρθρωσης και του καταμερισμού των επιβαρύνσεων, όπως παρατίθεται αναλυτικά στην παρούσα ενότητα (3.5.2). Αυτή η αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη οποιαδήποτε προηγουμένως χορηγηθείσα ενίσχυση διάσωσης.

⁽³³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης (ΕΕ C 14 της 19.1.2008, σ. 6).

⁽³⁴⁾ Προς αποφυγή αμφιβολιών, η σημείωση σχετικά με την αμοιβή της ενίσχυσης διάσωσης στον πίνακα δανειακών περιθωρίων στην εν λόγω ανακοίνωση δεν θα ισχύει για τις ενισχύσεις που αξιολογούνται βάσει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών.

3.5.2.1. Ιδία συμμετοχή

62. Σημαντική συμμετοχή ⁽³⁵⁾ στο κόστος της αναδιάρθρωσης απαιτείται από τους ίδιους πόρους του δικαιούχου της ενίσχυσης, τους μετόχους ή τους πιστωτές του ή τον επιχειρηματικό όμιλο στον οποίο ανήκει, ή από νέους επενδυτές. Η ίδια συμμετοχή αυτού του είδους θα έπρεπε κανονικά να είναι συγκρίσιμη με την ενίσχυση που χορηγείται από την άποψη των συνεπειών για τη φερεγγυότητα ή τη θέση ρευστότητας του δικαιούχου. Για παράδειγμα, εάν η ενίσχυση που θα χορηγηθεί ενισχύει την καθαρή κεφαλαιουχική θέση του δικαιούχου, η ίδια συμμετοχή πρέπει ομοίως να περιλαμβάνει μέτρα τα οποία ενισχύουν την κεφαλαιουχική θέση, όπως η άντληση νέου μετοχικού κεφαλαίου από υπάρχοντες μετόχους, η απομείωση του υφιστάμενου χρέους και των γραμματίων κεφαλαίου ή η μετατροπή των υφιστάμενων χρεών σε μετοχικό κεφάλαιο, ή η άντληση νέων εξωτερικών ιδίων κεφαλαίων με βάση τους όρους της αγοράς. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της το βαθμό στον οποίο η ίδια συμμετοχή έχει συγκρίσιμο αποτέλεσμα με τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν κατά την αξιολόγηση της αναγκαίας έκτασης των μέτρων για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, σύμφωνα με το σημείο 90.
63. Οι συμμετοχές πρέπει να είναι πραγματικές, με άλλα λόγια δηλαδή ουσιαστικές, αποκλείοντας τυχόν μελλοντικά προσδοκώμενα κέρδη όπως οι ταμειακές εισροές και να είναι όσο το δυνατόν υψηλότερες. Η συμμετοχή του κράτους ή κάποιας δημόσιας επιχείρησης μπορεί να λαμβάνεται υπόψη μόνον υπό την προϋπόθεση ότι είναι απαλλαγμένη ενίσχυσης. Αυτό θα μπορούσε ιδίως να συμβεί όταν η συμμετοχή γίνεται από φορέα ο οποίος είναι ανεξάρτητος από την αρχή χορήγησης των ενισχύσεων (όπως μια κρατική τράπεζα ή δημόσια εταιρεία χαρτοφυλακίου) και ο οποίος παίρνει την απόφαση να επενδύσει βασιζόμενος στα δικά του εμπορικά συμφέροντα ⁽³⁶⁾.
64. Η ίδια συμμετοχή θα πρέπει κατά κανόνα να θεωρείται επαρκής εάν ισοδυναμεί τουλάχιστον με το 50 % του κόστους αναδιάρθρωσης. Σε εξαιρετικές περιστάσεις και σε περιπτώσεις ιδιαίτερης δυσκολίας, οι οποίες πρέπει να στοιχειοθετούνται από το κράτος μέλος, η Επιτροπή μπορεί να δέχεται συμμετοχή που δεν φθάνει το 50 % του κόστους αναδιάρθρωσης, υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό της εν λόγω συμμετοχής παραμένει σημαντικό.

3.5.2.2. Καταμερισμός των επιβαρύνσεων

65. Όταν η κρατική στήριξη χορηγείται με μορφή που ενισχύει την καθαρή κεφαλαιακή θέση του δικαιούχου, για παράδειγμα όταν το κράτος δίνει επιχορηγήσεις, εισφορές κεφαλαίου ή μειώνει το χρέος, αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την προστασία των μετόχων και των πιστωτών μειωμένης εξασφάλισης από τις συνέπειες της επιλογής τους να επενδύσουν στον δικαιούχο. Αυτό μπορεί να δημιουργήσει ηθικό κίνδυνο και να υπονομεύσει την πειθαρχία της αγοράς. Κατά συνέπεια, οι ενισχύσεις για την κάλυψη των ζημιών πρέπει να χορηγούνται μόνο υπό όρους που συνεπάγονται τον επαρκή καταμερισμό των επιβαρύνσεων μεταξύ των υπαρκτών επενδυτών.
66. Ο κατάλληλος καταμερισμός των επιβαρύνσεων συνεπάγεται κατά κανόνα την πλήρη ανάληψη των ζημιών από τους υφιστάμενους μετόχους και, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο, από τους κατόχους οφειλών μειωμένης εξασφάλισης. Οι κάτοχοι οφειλών μειωμένης εξασφάλισης πρέπει να συμβάλλουν στην απορρόφηση των ζημιών, είτε μέσω μετατροπής σε μετοχικό κεφάλαιο είτε μέσω μείωσης της αξίας του κεφαλαίου των συναφών μέσων. Επομένως, η κρατική παρέμβαση πρέπει να συντελείται μόνο μετά την ολοσχερή καταμέτρηση των απωλειών και τον καταλογισμό τους στους υφιστάμενους μετόχους και τους κατόχους οφειλών μειωμένης εξασφάλισης ⁽³⁷⁾. Εν πάση περιπτώσει, οι ταμειακές εκροές από τον δικαιούχο προς τους κατόχους κεφαλαίου ή τους κατόχους οφειλών μειωμένης εξασφάλισης αυτών πρέπει να αποτρέπονται κατά τη διάρκεια της περιόδου αναδιάρθρωσης, στον βαθμό που επιτρέπεται από νομική άποψη, εκτός εάν αυτό θα επηρεάσει δυσανάλογα εκείνους που έχουν προβεί σε εισφορά νέου κεφαλαίου.
67. Ο κατάλληλος καταμερισμός των επιβαρύνσεων θα συνεπαγόταν επίσης ότι κάθε κρατική ενίσχυση που ενισχύει τη θέση του δικαιούχου στο μετοχικό κεφάλαιο θα πρέπει να χορηγείται με όρους που παρέχουν στο κράτος εύλογο μερίδιο από τα μελλοντικά κέρδη της αξίας του δικαιούχου, ενόψει του ύψους του καταβεβλημένου από το κράτος μετοχικού κεφαλαίου σε σύγκριση με το υπόλοιπο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας, μετά από συνυπολογισμό των απωλειών.
68. Η Επιτροπή μπορεί να επιτρέπει εξαιρέσεις από την πλήρη εφαρμογή των μέτρων που ορίζονται στο σημείο 66, εάν τα μέτρα αυτά θα είχαν δυσανάλογα αποτελέσματα. Μεταξύ τέτοιων καταστάσεων θα μπορούσε να είναι η περίπτωση κατά την οποία το ύψος της ενίσχυσης είναι μικρό σε σχέση με την ίδια συμμετοχή, ή εάν το οικείο κράτος μέλος αποδείξει ότι οι κάτοχοι χρεωστικών τίτλων μειωμένης εξασφάλισης θα εισέπρατταν λιγότερα από ό,τι θα εισέπρατταν στο πλαίσιο συνήθους διαδικασίας αφερεγγυότητας και εάν δεν είχε χορηγηθεί κρατική ενίσχυση.

⁽³⁵⁾ Η συμμετοχή αυτή δεν πρέπει να περιλαμβάνει καμία ενίσχυση. Αυτό δεν ισχύει για παράδειγμα στην περίπτωση που πρόκειται για δάνειο με επιδότηση επιτοκίου ή υποστηριζόμενο από εγγυήσεις του Δημοσίου που εμπεριέχει στοιχεία ενίσχυσης.

⁽³⁶⁾ Βλέπε για παράδειγμα την απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση SA.32698 Air Aland.

⁽³⁷⁾ Για το σκοπό αυτό, η κατάσταση του ισολογισμού της επιχείρησης θα πρέπει να καθορίζεται κατά τη χρονική στιγμή της χορήγησης της ενίσχυσης.

69. Η Επιτροπή δεν θα απαιτεί συστηματικά τη συμμετοχή των κατόχων χρεωστικών τίτλων αυξημένης εξασφάλισης για την αποκατάσταση της θέσης του δικαιούχου στο μετοχικό κεφάλαιο. Ωστόσο, μπορεί να αντιμετωπίσει κάθε τέτοια συμμετοχή ως αίτιο για τη μείωση της αναγκαίας έκτασης των μέτρων για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού σύμφωνα με το σημείο 90.

3.6. Αρνητικές επιπτώσεις

3.6.1. Αρχή της εφάπαξ ενίσχυσης («one time, last time»)

70. Προκειμένου να μειωθεί ο ηθικός κίνδυνος, τα κίνητρα υπέρ της ανάληψης υπέρμετρων κινδύνων και οι πιθανές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, οι ενισχύσεις πρέπει να χορηγούνται στις προβληματικές επιχειρήσεις για μια μόνο πράξη αναδιάρθρωσης. Αυτή είναι η επονομαζόμενη αρχή της «εφάπαξ ενίσχυσης». Η ανάγκη μιας επιχείρησης, που ήδη έχει λάβει ενίσχυση σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, να εξακολουθήσει να λαμβάνει περαιτέρω τις ενισχύσεις αυτές, αποδεικνύει ότι τα προβλήματα της εταιρείας είτε είναι επαναλαμβανόμενα, είτε δεν αντιμετωπίστηκαν επαρκώς με την προηγούμενη ενίσχυση. Οι επαναλαμβανόμενες κρατικές παρεμβάσεις είναι πιθανό να επιφέρουν προβλήματα ηθικού κινδύνου και στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που αντιβαίνουν στο κοινό συμφέρον.

71. Εφόσον κοινοποιείται στην Επιτροπή πρόγραμμα ενισχύσεων διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, το κράτος μέλος πρέπει να διευκρινίζει εάν η ενδιαφερόμενη επιχείρηση έχει ήδη λάβει κατά το παρελθόν κρατική ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης, συμπεριλαμβανομένων και των ενισχύσεων που ενδεχομένως χορηγήθηκαν πριν από την έναρξη εφαρμογής των παρούσων κατευθυντηρίων γραμμών, καθώς και οποιασδήποτε μη κοινοποιηθείσας ενίσχυσης⁽³⁸⁾. Εάν ισχύει αυτό και έχουν παρέλθει λιγότερα από 10 έτη⁽³⁹⁾ από τη χορήγηση της ενίσχυσης ή από τη λήξη της περιόδου αναδιάρθρωσης ή από τη διακοπή της εφαρμογής του σχεδίου αναδιάρθρωσης (όποιο είναι πιο πρόσφατο), η Επιτροπή δεν θα επιτρέψει τη χορήγηση περαιτέρω ενισχύσεων σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

72. Εξαιρέσεις από τον εν λόγω κανόνα επιτρέπονται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν μία ενίσχυση αναδιάρθρωσης ακολουθεί τη χορήγηση ενίσχυσης διάσωσης ως μέρος ενιαίας επιχείρησης αναδιάρθρωσης·

β) όταν η ενίσχυση διάσωσης ή η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης έχουν χορηγηθεί σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές και η ενίσχυση αυτή δεν ακολουθήθηκε από ενίσχυση αναδιάρθρωσης, εάν:

i. μπορούσε εύλογα να γίνει πιστευτό ότι η δικαιούχος επιχείρηση θα ήταν μακροπρόθεσμα βιώσιμη όταν χορηγήθηκε η ενίσχυση σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, και

ii. απαιτείται νέα ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης μετά από την παρέλευση τουλάχιστον μιας πενταετίας λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων⁽⁴⁰⁾ για τις οποίες δεν ευθύνεται η επιχείρηση·

γ) σε εξαιρετικές και απρόβλεπτες περιστάσεις για τις οποίες δεν ευθύνεται η δικαιούχος επιχείρηση.

73. Η εφαρμογή της αρχής της «εφάπαξ ενίσχυσης» ουδόλως επηρεάζεται από τυχόν μεταβολές του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της δικαιούχου επιχείρησης μετά τη χορήγηση της ενίσχυσης, ούτε από οποιαδήποτε δικαστική ή διοικητική διαδικασία που έχει ως αποτέλεσμα την εξυγίανση του ισολογισμού της επιχείρησης, τη μείωση του παθητικού της ή τη διαγραφή παλαιότερων χρεών της, υπό την προϋπόθεση ότι η δραστηριότητα συνεχίζεται από την ίδια επιχείρηση.

74. Όταν ένας επιχειρηματικός όμιλος έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης, η Επιτροπή δεν επιτρέπει υπό κανονικές συνθήκες να χορηγηθεί άλλη ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης στον ίδιο τον όμιλο ή σε οποιαδήποτε από τις επιχειρήσεις του ομίλου, εκτός εάν έχουν παρέλθει 10 έτη από τη χορήγηση της ενίσχυσης ή έχει λήξει η περίοδος αναδιάρθρωσης ή έχει διακοπεί η εφαρμογή του σχεδίου, όποιο είναι το πλέον

⁽³⁸⁾ Όσον αφορά τις μη κοινοποιηθείσες ενισχύσεις, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη στην ανάλυσή της το ενδεχόμενο η ενίσχυση να έχει κηρυχθεί συμβιβασίμη με την εσωτερική αγορά σε άλλη βάση εκτός από ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης.

⁽³⁹⁾ Πέντε έτη στην περίπτωση του κλάδου της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής.

⁽⁴⁰⁾ Απρόβλεπτη θεωρείται η κατάσταση που δεν μπορούσε επ' ουδενί να προβλεφθεί από τη διαχείριση του δικαιούχου κατά την κατάρτιση του σχεδίου αναδιάρθρωσης και η οποία δεν οφείλεται σε αμέλεια ή σφάλματα της διαχείρισης του δικαιούχου ούτε σε αποφάσεις του ομίλου στον οποίο ανήκει η εν λόγω εταιρεία.

πρόσφατο. Όταν επιχείρηση που ανήκει σε επιχειρηματικό όμιλο έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης, ο όμιλος στο σύνολό του καθώς και οι άλλες επιχειρήσεις του ομίλου παραμένουν επιλέξιμες για τη χορήγηση ενίσχυσης διάσωσης ή αναδιάρθρωσης (υπό την επιφύλαξη τήρησης των λοιπών διατάξεων των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών), εξαιρουμένου του δικαιούχου της προηγούμενης ενίσχυσης. Τα κράτη μέλη πρέπει να αποδεικνύουν ότι δεν μεταβιβάζεται ενίσχυση από τον όμιλο ή άλλη επιχείρηση του ομίλου στον προηγούμενο δικαιούχο της ενίσχυσης.

75. Στην περίπτωση κατά την οποία μία επιχείρηση εξαγοράζει τα στοιχεία του ενεργητικού μιας άλλης επιχείρησης, ιδίως κάποιας που είχε υπαχθεί σε μία από τις διαδικασίες που αναφέρονται στο σημείο 73 ή σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία βάσει του εθνικού δικαίου και έχει ήδη λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης, ο αγοραστής δεν δεσμεύεται πλέον από τον όρο της εφάπαξ ενίσχυσης, εφόσον δεν υπάρχει οικονομική συνέχεια μεταξύ της παλαιάς επιχείρησης και του αγοραστή⁽⁴¹⁾.

3.6.2. Μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού

76. Όταν χορηγείται ενίσχυση αναδιάρθρωσης, πρέπει να ληφθούν μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν όσο το δυνατόν περισσότερο οι δυσμενείς επιπτώσεις στους όρους των συναλλαγών κατά τρόπον και οι θετικές επιπτώσεις να υπερσχύουν των αρνητικών. Η Επιτροπή θα εξετάζει την καταλληλότητα της μορφής και του πεδίου εφαρμογής των εν λόγω μέτρων σύμφωνα με την παρούσα ενότητα (3.6.2).

3.6.2.1. Φύση και μορφή των μέτρων για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού

77. Με την επιφύλαξη του σημείου 84, τα μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού λαμβάνουν συνήθως τη μορφή διαρθρωτικών μέτρων. Όταν απαιτείται, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού σε συγκεκριμένες υποθέσεις, η Επιτροπή μπορεί να αποδέχεται μέτρα συμπεριφοράς διαφορετικά από αυτά που ορίζονται στο σημείο 84 ή μέτρα για το άνοιγμα της αγοράς αντί για ορισμένα ή όλα τα διαρθρωτικά μέτρα που θα επιβάλλονταν σε διαφορετική περίπτωση.

Διαρθρωτικά μέτρα – εκποιήσεις και περιορισμός επιχειρηματικών δραστηριοτήτων

78. Βάσει της αξιολόγησης που γίνεται με τα κριτήρια για τη βαθμονόμηση των μέτρων που αποσκοπούν σε περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού (τα οποία καθορίζονται στην ενότητα 3.6.2.2), μπορεί να απαιτηθεί από τις επιχειρήσεις που επωφελούνται από τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης να εκποιήσουν περιουσιακά στοιχεία ή να περιορίσουν την παραγωγική ικανότητα ή την παρουσία στην αγορά. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει ιδιαίτερα να αφορούν την αγορά ή τις αγορές όπου η επιχείρηση θα κατέχει σημαντική θέση στην αγορά μετά την αναδιάρθρωση, ιδίως εκείνες στις οποίες υπάρχει σημαντική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα. Οι εκποιήσεις με σκοπό να περιορισθούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού πρέπει να πραγματοποιούνται χωρίς άσκοπη καθυστέρηση, λαμβάνοντας υπόψη το είδος των περιουσιακών στοιχείων που εκποιούνται και τα τυχόν εμπόδια που παρεμβάλλονται στη διάθεσή τους⁽⁴²⁾, και, σε κάθε περίπτωση, εντός του χρονικού διαστήματος του σχεδίου αναδιάρθρωσης. Οι εκποιήσεις, οι διαγραφές χρεών και το κλείσιμο ζημιολόγων δραστηριοτήτων, που θα ήταν σε κάθε περίπτωση αναγκαίες για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας, δεν θεωρούνται κατά κανόνα επαρκείς για την αντιμετώπιση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, υπό το πρίσμα των αρχών που διατυπώνονται στην ενότητα 3.6.2.2.
79. Προκειμένου τέτοια μέτρα να ενισχύσουν τον ανταγωνισμό και να συνεισφέρουν στην εσωτερική αγορά, πρέπει να ευνοούν την είσοδο νέων ανταγωνιστών στην αγορά, την επέκταση των δραστηριοτήτων ελασσόνων ανταγωνιστών ή την ανάληψη διασυννοριακών δραστηριοτήτων. Πρέπει να αποφεύγεται η περιχαράκωση εντός των εθνικών συνόρων και ο κατακερματισμός της εσωτερικής αγοράς.
80. Τα μέτρα περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού δεν πρέπει να επιφέρουν επιδείνωση της διάρθρωσης της αγοράς. Ως εκ τούτου, τα διαρθρωτικά μέτρα πρέπει κατά κανόνα να λαμβάνουν τη μορφή εκποιήσεων εν λειτουργία των βιώσιμων μεμονωμένων επιχειρήσεων οι οποίες, εάν τύχουν διαχείρισης από τον κατάλληλο αγοραστή, μπορούν μακροπρόθεσμα να αποβούν ουσιαστικά ανταγωνιστικές. Εάν δεν υφίσταται τέτοιου είδους οντότητα, ο δικαιούχος θα

⁽⁴¹⁾ Βλέπε τις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-328/99 και C-399/00 *Ιταλία και SIM 2 Multimedia κατά Επιτροπής* (Συλλογή 2003, σ. I-4035)· συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-415/05, T-416/05 και T-423/05 *Ελλάδα και λοιποί κατά Επιτροπής* (Συλλογή 2010, σ. II-4749)· υπόθεση T-123/09 *Ryanair κατά Επιτροπής*, δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί (επιβεβαιώθηκε σε δευτεροβάθμιο επίπεδο από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-287/12 P, δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί).

⁽⁴²⁾ Για παράδειγμα, πωλήσεις χαρτοφυλακίου ή επιμέρους στοιχείων του ενεργητικού μπορεί να είναι δυνατές, και επομένως πρέπει να πραγματοποιηθούν πολύ ταχύτερα από ό,τι η πώληση επιχείρησης εν λειτουργία, ειδικότερα όταν η εν λόγω επιχείρηση πρέπει πρώτα να αποσπαστεί από μεγαλύτερη οντότητα.

μπορούσε να αποσπάσει και στη συνέχεια να εκποιήσει υφιστάμενη και δεόντως χρηματοδοτούμενη δραστηριότητα, συγκροτώντας νέα και βιώσιμη οντότητα που θα μπορεί να είναι σε θέση να σταθεί ανταγωνιστικά στην αγορά. Τα διαρθρωτικά μέτρα που λαμβάνουν μόνο τη μορφή εκποίησης στοιχείων του ενεργητικού και δεν περιλαμβάνουν τη σύσταση βιώσιμης οντότητας που μπορεί να σταθεί ανταγωνιστικά στην αγορά είναι λιγότερο αποτελεσματικά για τη διατήρηση του ανταγωνισμού και επομένως γίνονται αποδεκτά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν τα οικεία κράτη μέλη αποδεικνύουν ότι καμία άλλη μορφή διαρθρωτικών μέτρων δεν θα ήταν εφικτή ή ότι άλλα διαρθρωτικά μέτρα θα διακύβευαν σε σημαντικό βαθμό την οικονομική βιωσιμότητα της επιχείρησης.

81. Ο δικαιούχος πρέπει να διευκολύνει τις εκποιήσεις, για παράδειγμα προστατεύοντας τις δραστηριότητες και αναλαμβάνοντας τη δέσμευση ότι δεν θα αποσπάσει πελατεία από την εκποιημένη επιχείρηση.
82. Όταν κατά τα φαινόμενα ενδέχεται να είναι δύσκολο να βρεθεί αγοραστής για τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία προτίθεται να εκποιήσει ο δικαιούχος, επιβάλλεται, αμέσως μόλις λάβει γνώση αυτών των δυσκολιών, να υποδείξει εναλλακτικές εκποιήσεις ή μέτρα για την εκάστοτε αγορά ή αγορές, εάν δεν ευοδωθεί η πρώτη εκποίηση.

Μέτρα συμπεριφοράς

83. Σκοπός των μέτρων συμπεριφοράς είναι να διασφαλιστεί ότι η ενίσχυση χρησιμοποιείται μόνο για τη χρηματοδότηση της αποκατάστασης της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας και ότι δεν χρησιμοποιείται καταχρηστικά για την παράταση σοβαρών και επίμονων διαρθρωτικών στρεβλώσεων της αγοράς ή για την προστασία του δικαιούχου από τον υγιή ανταγωνισμό.
84. Τα ακόλουθα μέτρα συμπεριφοράς πρέπει να εφαρμόζονται σε όλες τις περιπτώσεις, ώστε να αποτρέπεται η υπονόμευση των επιπτώσεων των διαρθρωτικών μέτρων, και θα πρέπει καταρχήν να επιβάλλονται κατά τη διάρκεια ισχύος του σχεδίου αναδιάρθρωσης:
- α) Πρέπει να απαιτείται από τους δικαιούχους να μην προβαίνουν σε αγορά μετοχών καμίας επιχείρησης κατά τη διάρκεια της περιόδου αναδιάρθρωσης, εκτός εάν είναι απολύτως απαραίτητο για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του δικαιούχου. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται ότι η ενίσχυση χρησιμοποιείται για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας και όχι για τη χρηματοδότηση επενδύσεων ή για την επέκταση της παρουσίας του δικαιούχου σε υφιστάμενες ή νέες αγορές. Τυχόν αγορές μετοχών μπορούν να εγκρίνονται από την Επιτροπή, κατόπιν κοινοποίησης, ως μέρος του σχεδίου αναδιάρθρωσης.
- β) Πρέπει να απαιτείται από τους δικαιούχους να μη διαφημίζουν την κρατική ενίσχυση ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα κατά τη θέση σε εμπορία των προϊόντων και των υπηρεσιών τους.
85. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να χρειαστεί να απαιτηθεί από τους δικαιούχους να απόσχουν από την ανάληψη δράσεων προώθησης υπέρ της ταχείας εξάπλωσης του μεριδίου τους στην αγορά για συγκεκριμένα προϊόντα ή γεωγραφικές αγορές, προσφέροντας όρους (για παράδειγμα τιμές ή άλλους όρους εμπορίας) που δεν μπορούν να προσφέρουν εξίσου οι ανταγωνιστές τους που δεν λαμβάνουν κρατική ενίσχυση. Οι περιορισμοί αυτοί εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχει άλλο μέσο, διαρθρωτικό ή συμπεριφοράς, που να μπορεί επαρκώς να αντιμετωπίσει τις διαπιστωθείσες στρεβλώσεις της αγοράς και όταν τέτοιο μέτρο δεν μπορεί από μόνο του να περιορίσει τον ανταγωνισμό στην οικεία αγορά. Για τους σκοπούς της εφαρμογής τέτοιας απαίτησης, η Επιτροπή συγκρίνει τους όρους που παρέχονται από τον δικαιούχο με τους όρους που παρέχονται από αξιόπιστους ανταγωνιστές που ελέγχουν σημαντικό μερίδιο της αγοράς.

Μέτρα για το άνοιγμα της αγοράς

86. Στη συνολική αξιολόγησή της, η Επιτροπή εξετάζει τις πιθανές δεσμεύσεις του κράτους μέλους σχετικά με τη θέσπιση μέτρων, είτε από το ίδιο το κράτος μέλος είτε από τον δικαιούχο, που θα προωθούσαν πιο ανοικτές, υγιείς και ανταγωνιστικές αγορές, παραδείγματος χάρι με τη διευκόλυνση της εισόδου και της εξόδου. Θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα για το άνοιγμα ορισμένων αγορών που άμεσα ή έμμεσα συνδέονται με τις δραστηριότητες του δικαιούχου σε άλλες κοινοτικές επιχειρήσεις, με τη δέουσα τήρηση του κοινοτικού δικαίου. Οι εν λόγω πρωτοβουλίες μπορούν να αντικαθιστούν άλλα μέτρα περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που θα επιβάλλονταν υπό κανονικές συνθήκες στον δικαιούχο.

3.6.2.2. Βαθμονόμηση των μέτρων περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού

87. Τα μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού πρέπει να καλύπτουν τόσο τους προβληματισμούς περί ηθικού κινδύνου όσο και τις πιθανές στρεβλώσεις στις αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται ο δικαιούχος. Η έκταση των μέτρων αυτών θα εξαρτηθεί από πολυάριθμους παράγοντες, στους οποίους συγκαταλέγονται ιδίως: το ύψος και η φύση της ενίσχυσης και οι όροι και συνθήκες υπό τις οποίες χορηγήθηκαν· από το μέγεθος ⁽⁴³⁾ και τη σχετική σημασία του δικαιούχου στην αγορά και από τα χαρακτηριστικά της οικείας αγοράς· και από τον βαθμό στον οποίο οι προβληματισμοί περί ηθικού κινδύνου εξακολουθούν να υφίστανται μετά την εφαρμογή των μέτρων περί ίδιας συμμετοχής και καταμερισμού των επιβαρύνσεων.
88. Η Επιτροπή θα εξετάσει ειδικότερα το μέγεθος, κατά περίπτωση μέσω προσεγγίσεων, καθώς και τη φύση της ενίσχυσης, τόσο σε απόλυτους όρους όσο και σε σχέση με τα περιουσιακά στοιχεία του δικαιούχου και με το μέγεθος της αγοράς συνολικά.
89. Όσον αφορά το μέγεθος και τη σχετική σπουδαιότητα του δικαιούχου στην αγορά ή στις αγορές τόσο πριν όσο και μετά την αναδιάρθρωση, η Επιτροπή θα τα εξετάσει προκειμένου να αξιολογήσει τα πιθανά αποτελέσματα της ενίσχυσης στις αγορές αυτές σε σύγκριση με την πιθανή εξέλιξη στην περίπτωση που δεν θα είχε χορηγηθεί η κρατική ενίσχυση. Ο σχεδιασμός των μέτρων προσαρμόζεται απολύτως στα χαρακτηριστικά της αγοράς ⁽⁴⁴⁾ κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η διαφύλαξη του αποτελεσματικού ανταγωνισμού.
90. Όσον αφορά τις ανησυχίες για τον ηθικό κίνδυνο, η Επιτροπή θα αξιολογήσει επίσης το βαθμό ίδιας συμμετοχής και καταμερισμού των επιβαρύνσεων. Ο ευρύτερος βαθμός ίδιας συμμετοχής και καταμερισμού των επιβαρύνσεων από εκείνους που απαιτούνται δυνάμει του τμήματος 3.5.2., με περιορισμό του ποσού της ενίσχυσης και του ηθικού κινδύνου, μπορεί να μειώσει το αναγκαίο εύρος των μέτρων για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.
91. Εφόσον οι δραστηριότητες αναδιάρθρωσης ενδέχεται να απειλούν να υπονομεύσουν την εσωτερική αγορά, αντιμετωπίζονται θετικά τα μέτρα περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που συμβάλλουν ώστε οι εθνικές αγορές να παραμένουν ανοικτές και διεκδικήσιμες.
92. Τα μέτρα περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού δεν πρέπει να διακυβεύουν τις προοπτικές αποκατάστασης της βιωσιμότητας του δικαιούχου, πράγμα το οποίο θα μπορούσε να συμβεί για παράδειγμα, εάν κάποιο μέτρο είναι υπέρμετρα δαπανηρό κατά την εκτέλεσή του ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως τεκμηριωμένες από το οικείο κράτος μέλος, εάν θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της δραστηριότητας του δικαιούχου σε τέτοιο βαθμό ώστε να διακυβευθεί η αποκατάσταση της βιωσιμότητάς του, ούτε πρέπει να εφαρμόζονται σε βάρος των καταναλωτών και του ανταγωνισμού.
93. Οι ενισχύσεις για την κάλυψη του κοινωνικού κόστους της αναδιάρθρωσης του είδους που περιγράφεται στα σημεία 32 έως 35 πρέπει να επισημαίνονται σαφώς στο σχέδιο αναδιάρθρωσης, δεδομένου ότι οι ενισχύσεις για κοινωνικά μέτρα αποκλειστικά προς όφελος των εργαζομένων που απολύονται δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό της έκτασης των μέτρων περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού. Προς το κοινό συμφέρον, η Επιτροπή θα μεριμνά για τον περιορισμό στο ελάχιστο δυνατό, στο πλαίσιο του σχεδίου αναδιάρθρωσης, των κοινωνικών επιπτώσεων της αναδιάρθρωσης στα άλλα κράτη μέλη εκτός εκείνου που χορηγεί την ενίσχυση.
- 3.6.3. Αποδέκτες προγενέστερης παράνομης ενίσχυσης
94. Όταν έχει χορηγηθεί προγενέστερα παράνομη ενίσχυση στην προβληματική επιχείρηση, σε σχέση με την οποία η Επιτροπή έχει εκδώσει αρνητική απόφαση με εντολή ανάκτησης, και δεν έχει λάβει χώρα αυτή η ανάκτηση κατά παράβαση του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου ⁽⁴⁵⁾, η αξιολόγηση κάθε ενίσχυσης που θα χορηγηθεί στην ίδια επιχείρηση σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να συνεκτιμά, πρώτον, το σωρευτικό αποτέλεσμα των παλαιών ενισχύσεων και των νέων ενισχύσεων και δεύτερον, το γεγονός ότι οι παλαιές ενισχύσεις δεν έχουν ανακτηθεί ⁽⁴⁶⁾.

⁽⁴³⁾ Σε αυτή την περίπτωση η Επιτροπή μπορεί να λάβει επίσης υπόψη της το εάν ο δικαιούχος είναι μεσαία ή μεγάλη επιχείρηση.

⁽⁴⁴⁾ Μπορεί να λαμβάνονται ιδίως υπόψη τα επίπεδα συγκέντρωσης, οι περιορισμοί σε επίπεδο παραγωγικής ικανότητας, το επίπεδο της κερδοφορίας, καθώς και οι φραγμοί εισόδου και επέκτασης.

⁽⁴⁵⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου της 22ας Μαρτίου 1999 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1).

⁽⁴⁶⁾ Υπόθεση C-355/95 P, *Textilwerke Deggendorf* κατά Επιτροπής και λοιπών, Συλλογή Νομολογίας 1997 σ. I-2549.

3.6.4. Ειδικοί όροι για την έγκριση της ενίσχυσης

95. Η Επιτροπή μπορεί να επιβάλει τους όρους και τις υποχρεώσεις που θεωρεί αναγκαίες ώστε η ενίσχυση να μην προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον, σε περίπτωση που το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν έχει αναλάβει δέσμευση ότι θα θεσπίσει τέτοιες διατάξεις. Για παράδειγμα, μπορεί να υποχρεώσει το κράτος μέλος να λάβει το ίδιο ορισμένα μέτρα, να επιβάλει ορισμένες υποχρεώσεις στη δικαιούχο επιχείρηση ή να αποφύγει να χορηγήσει στη δικαιούχο επιχείρηση άλλα είδη ενισχύσεων κατά τη διάρκεια της περιόδου αναδιάρθρωσης.

3.7. Διαφάνεια

96. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για τη δημοσίευση των ακόλουθων πληροφοριών στην ιστοσελίδα ολοκληρωμένης πληροφόρησης για τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο:

- του πλήρους κειμένου του εγκεκριμένου καθεστώτος ενίσχυσης ή της μεμονωμένης απόφασης για τη χορήγηση της ενίσχυσης και των διατάξεων εφαρμογής του, ή συνδέσμου με αυτό,
- της ταυτότητας της χορηγούσας αρχής/των χορηγουσών αρχών,
- της ταυτότητας των μεμονωμένων δικαιούχων, της μορφής και του ποσού της ενίσχυσης που χορηγείται σε κάθε δικαιούχο, της ημερομηνίας χορήγησης, του είδους της επιχείρησης (ΜΜΕ/μεγάλη επιχείρηση), της περιφέρειας στην οποία είναι εγκατεστημένος ο δικαιούχος (σε επίπεδο NUTS II) και του κύριου οικονομικού τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται ο δικαιούχος (σε επίπεδο ομάδας της NACE) ⁽⁴⁷⁾.

Υπάρχει δυνατότητα απαλλαγής από αυτή την απαίτηση όσον αφορά τις χορηγήσεις μεμονωμένων ενισχύσεων κάτω των 500 000 ευρώ (60 000 ευρώ για τους δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής). Όσον αφορά τα καθεστώτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, οι πληροφορίες για τα ποσά των μεμονωμένων ενισχύσεων ⁽⁴⁸⁾ μπορούν να παρέχονται εντός των ακόλουθων κλιμακίων (σε εκατ. ευρώ): [0,06 – 0,5] (για τους δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής)· [0,5-1]· [1-2]· [2-5]· [5-10]· [10-30]· [30 και άνω].

Οι εν λόγω πληροφορίες πρέπει να δημοσιεύονται μετά την έκδοση της απόφασης για χορήγηση της ενίσχυσης, να τηρούνται επί τουλάχιστον 10 έτη και να διατίθενται στο ευρύ κοινό χωρίς περιορισμούς ⁽⁴⁹⁾. Τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να δημοσιεύουν τις προαναφερόμενες πληροφορίες πριν από την 1η Ιουλίου 2016 ⁽⁵⁰⁾.

4. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΣΕ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

97. Δεδομένου ότι η οικονομική και κοινωνική συνοχή αποτελεί πρωταρχικό στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει του άρθρου 174 της Συνθήκης και ότι οι άλλες πολιτικές απαιτείται να συμβάλουν στην επίτευξη αυτού του στόχου σύμφωνα με το άρθρο 175 ⁽⁵¹⁾, η Επιτροπή πρέπει συνεπώς να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες της περιφερειακής ανάπτυξης όταν καλείται να αξιολογήσει κάποια ενίσχυση αναδιάρθρωσης στις ενισχυόμενες περιοχές. Ωστόσο, το γεγονός ότι μια παραπαίουσα επιχείρηση είναι εγκατεστημένη σε ενισχυόμενη περιοχή δεν δικαιολογεί την ανεκτική προσέγγιση όσον αφορά τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης: η τεχνητή υποστήριξη επιχειρήσεων, τόσο μεσοπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, δεν βοηθά μια περιοχή. Εξάλλου, για την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης, η πρακτική αξιοποίησης των πόρων τους εξυπηρετεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα συμφέροντα των ίδιων των περιφερειών, με αποτέλεσμα να επιτρέπεται η ανάπτυξη το ταχύτερο δυνατό εναλλακτικών δραστηριοτήτων οι οποίες είναι βιώσιμες και ανθεκτικές στο χρόνο. Τέλος, οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού πρέπει να ελαχιστοποιούνται ακόμη και σε περιπτώσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων που εδρεύουν σε ενισχυόμενες περιοχές. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη τα επιζήμια συνεπακόλουθα αποτελέσματα που θα μπορούσαν ενδεχομένως να προκύψουν για τη συγκεκριμένη περιοχή και για άλλες ενισχυόμενες περιοχές.

⁽⁴⁷⁾ Με εξαίρεση τα επιχειρηματικά απόρρητα και άλλες εμπιστευτικές πληροφορίες σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και με την επιφύλαξη της συμφωνίας της Επιτροπής [ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το επαγγελματικό απόρρητο στις αποφάσεις για τις κρατικές ενισχύσεις, C (2003) 4582, ΕΕ C 297 της 9.12.2003, σ. 6].

⁽⁴⁸⁾ Το ποσό που πρέπει να δημοσιεύεται είναι το μέγιστο επιτρεπόμενο φορολογικό πλεονέκτημα και όχι το ποσό που αφαιρείται κατ' έτος (π.χ. στο πλαίσιο πίστωσης φόρου, δημοσιεύεται η μέγιστη επιτρεπόμενη πίστωση φόρου και όχι το πραγματικό ποσό, το οποίο θα μπορούσε να εξαρτάται από τα φορολογητέα έσοδα και ποικίλλει κάθε έτος).

⁽⁴⁹⁾ Οι πληροφορίες αυτές δημοσιεύονται εντός έξι μηνών από την ημερομηνία χορήγησης (ή, για τις ενισχύσεις με τη μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, εντός ενός έτους από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής φορολογικής δήλωσης). Σε περίπτωση παράνομης ενίσχυσης, το κράτος μέλος θα πρέπει να διασφαλίσει τη δημοσίευση αυτών των πληροφοριών εκ των υστέρων, τουλάχιστον εντός έξι μηνών από την ημερομηνία της απόφασης της Επιτροπής. Οι πληροφορίες θα πρέπει να είναι διαθέσιμες σε μορφότυπο ο οποίος θα επιτρέπει την αναζήτηση, τη λήψη και την απρόσκοπτη δημοσίευση στο Διαδίκτυο, για παράδειγμα σε μορφότυπο CSV ή XML.

⁽⁵⁰⁾ Δεν θα απαιτείται η δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν πριν από την 1η Ιουλίου 2016 και, για τις φορολογικές ενισχύσεις, η δημοσίευση για τις ενισχύσεις που ζητήθηκαν ή χορηγήθηκαν πριν από την 1η Ιουλίου 2016.

⁽⁵¹⁾ Το άρθρο 175 της Συνθήκης προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι: «Η διαμόρφωση και η υλοποίηση των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης καθώς και η υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς, λαμβάνουν υπόψη τους στόχους του άρθρου 174 και συμβάλλουν στην πραγματοποίησή τους».

98. Συνεπώς, τα κριτήρια που παρατίθενται στο κεφάλαιο 3 ισχύουν εξίσου και στις ενισχυόμενες περιοχές, ακόμη και όταν λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες της περιφερειακής ανάπτυξης. Ωστόσο, στις ενισχυόμενες περιοχές, και εφόσον δεν προβλέπεται κάτι διαφορετικό από τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις σε κάποιον συγκεκριμένο τομέα, η Επιτροπή εφαρμόζει τις διατάξεις της ενότητας 3.6.2 σχετικά με τα μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού κατά τρόπο ώστε να περιορίζει τον αρνητικό συστημικό αντίκτυπο για την περιφέρεια. Τούτο θα μπορούσε, ειδικότερα, να συνεπάγεται την επιβολή λιγότερο αυστηρών απαιτήσεων όσον αφορά τις μειώσεις παραγωγικού δυναμικού ή την παρουσία στην αγορά. Σε αυτές τις περιπτώσεις γίνεται διάκριση μεταξύ των περιοχών που είναι επιλέξιμες για χορήγηση περιφερειακής ενίσχυσης δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και των περιοχών που είναι επιλέξιμες δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ), προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη η μεγαλύτερη σοβαρότητα των περιφερειακών προβλημάτων στις πρώτες από αυτές. Όταν επιβάλλεται από τις ειδικές περιστάσεις των ενισχυόμενων περιοχών, για παράδειγμα όταν ένας δικαιούχος αντιμετωπίζει ιδιαίτερες δυσκολίες να αντλήσει νέα χρηματοδότηση από την αγορά λόγω της εγκατάστασής του σε ενισχυόμενη περιοχή, η Επιτροπή δύναται να αποδεχθεί συμμετοχή μικρότερη από 50 % του κόστους αναδιάρθρωσης για τους σκοπούς του σημείου 64.

5. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΡΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΟΥΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ (ΥΓΟΣ)

99. Κατά την αξιολόγηση της κρατικής ενίσχυσης προς παρόχους ΥΓΟΣ, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη την ιδιαίτερη φύση των ΥΓΟΣ και, ειδικότερα, την αναγκαιότητα διασφάλισης συνέχειας της παροχής υπηρεσιών, σύμφωνα προς το άρθρο 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης.
100. Οι πάροχοι ΥΓΟΣ μπορούν να αξιώσουν τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης προκειμένου να εξακολουθήσουν να παρέχουν ΥΓΟΣ με όρους που επιτρέπουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους. Για τους σκοπούς του σημείου 47, επομένως, η αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας μπορεί να βασίζεται στην παραδοχή, ειδικότερα, ότι κάθε κρατική ενίσχυση που ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις συμβιβασμού του πλαισίου ΥΓΟΣ⁽⁵²⁾, της απόφασης ΥΓΟΣ⁽⁵³⁾, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁵⁴⁾, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1008/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁵⁵⁾ και των κατευθυντήριων γραμμών για τις εναέριες μεταφορές⁽⁵⁶⁾ ή του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 3577/92⁽⁵⁷⁾ και των κατευθυντήριων γραμμών για τις θαλάσσιες μεταφορές⁽⁵⁸⁾, θα εξακολουθεί να είναι διαθέσιμη για τη διάρκεια της ανάθεσης που συνομολογήθηκε πριν ή κατά τη διάρκεια της περιόδου αναδιάρθρωσης.
101. Όταν η Επιτροπή αξιολογεί ενίσχυση προς προβληματικές επιχειρήσεις παρόχους ΥΓΟΣ δυνάμει των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, λαμβάνει υπόψη τις συνολικές κρατικές ενισχύσεις που λαμβάνει ο εν λόγω πάροχος, περιλαμβανομένης τυχόν αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας. Εντούτοις, εφόσον οι πάροχοι ΥΓΟΣ μπορούν να αντλήσουν μεγάλο ποσοστό των κανονικών τους εσόδων από την αντιστάθμιση για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας, το συνολικό ύψος της ενίσχυσης που προσδιορίζεται με αυτόν τον τρόπο ενδέχεται να είναι υπέρμετρα υψηλό σε σύγκριση με το μέγεθος του δικαιούχου και ενδέχεται να υπερβάλει την επιβάρυνση στο κράτος σε σχέση προς την αναδιάρθρωση του δικαιούχου. Επομένως, κατά τον προσδιορισμό της ίδιας συμμετοχής που απαιτείται δυνάμει της ενότητας 3.5.2.1, η Επιτροπή αγνοεί την τυχόν αντιστάθμιση για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας η οποία πληροί τις προϋποθέσεις συμβατότητας του πλαισίου ΥΓΟΣ, της απόφασης ΥΓΟΣ ή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 ή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1008/2008 και των κατευθυντήριων γραμμών για τις εναέριες μεταφορές ή του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3577/92 του Συμβουλίου και των κατευθυντήριων γραμμών για τις θαλάσσιες μεταφορές.
102. Στον βαθμό που απαιτούνται στοιχεία ενεργητικού για την παροχή ΥΓΟΣ, ενδέχεται να μην είναι εφαρμοστέα η απαίτηση εκποίησης αυτών των στοιχείων ενεργητικού στο πλαίσιο μέτρων για τον περιορισμό των στρεβλώσεων στον ανταγωνισμό για τους σκοπούς της ενότητας 3.6.2. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η Επιτροπή δύναται να ζητήσει τη λήψη εναλλακτικών μέτρων ώστε να διασφαλίζεται ότι ο ανταγωνισμός δεν στρεβλώνεται σε βαθμό που θα αντίβαινε στο κοινό συμφέρον, ειδικότερα με τη θέσπιση συνθηκών θεμιτού ανταγωνισμού όσον αφορά τις εν λόγω ΥΓΟΣ το ταχύτερο δυνατόν.

⁽⁵²⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας (2011) (ΕΕ C 8 της 11.1.2012, σ. 15).

⁽⁵³⁾ Απόφαση 2012/21/ΕΕ της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΕΕ L 7 της 11.1.2012, σ. 3).

⁽⁵⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 1191/69 και (ΕΟΚ) αριθ. 1107/70 (ΕΕ L 315 της 3.12.2007, σ. 1).

⁽⁵⁵⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1008/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με κοινούς κανόνες εκμετάλλευσης των αεροπορικών γραμμών στην Κοινότητα (ΕΕ L 293 της 31.10.2008, σ. 3), άρθρα 16, 17 και 18.

⁽⁵⁶⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις σε αερολιμένες και αεροπορικές εταιρείες (ΕΕ C 99 της 4.4.2014, σ. 3).

⁽⁵⁷⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3577/92 του Συμβουλίου, της 7ης Δεκεμβρίου 1992, για την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών στις θαλάσσιες μεταφορές στο εσωτερικό των κρατών μελών (ΕΕ L 364 της 12.12.1992, σ. 7).

⁽⁵⁸⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής C(2004)43 - Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών (ΕΕ C 13 της 17.1.2004, σ. 3).

103. Εάν ένας πάροχος ΥΓΟΣ δεν είναι σε θέση να συμμορφωθεί με τις προϋποθέσεις των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, η εν λόγω ενίσχυση δεν μπορεί να κριθεί συμβιβάσιμη. Σε αυτές τις περιπτώσεις, εντούτοις, η Επιτροπή δύναται να εγκρίνει την καταβολή αυτής της ενίσχυσης εφόσον αυτό απαιτείται για την εξασφάλιση της συνέχειας της ΥΓΟΣ, έως ότου επιφορτισθεί ένας νέος πάροχος με την παροχή της υπηρεσίας. Η Επιτροπή εγκρίνει την ενίσχυση μόνο όταν το οικείο κράτος μέλος αποδεικνύει με αντικειμενικά στοιχεία ότι η ενίσχυση περιορίζεται αυστηρά στο ποσό και τη διάρκεια που είναι απαραίτητα προκειμένου να ανατεθεί η παροχή της εν λόγω υπηρεσίας σε άλλον πάροχο.

6. ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ ΠΟΣΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

6.1. Γενικές προϋποθέσεις

104. Εάν τα κράτη μέλη επιθυμούν να χορηγήσουν ενισχύσεις σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές σε ΜΜΕ ή σε μικρότερες κρατικές επιχειρήσεις, οι ενισχύσεις αυτές θα πρέπει κανονικά να παραχωρούνται βάσει καθεστώτων. Η χρήση των καθεστώτων συμβάλλει στον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που συνδέονται με τον ηθικό κίνδυνο, επιτρέποντας στο κράτος μέλος να προβεί εκ των προτέρων σε σαφή δήλωση σχετικά με τους όρους υπό τους οποίους ενδέχεται να αποφασίσει να χορηγήσει ενισχύσεις σε προβληματικές επιχειρήσεις.
105. Τα καθεστώτα πρέπει να προσδιορίζουν το ανώτατο ποσό ενίσχυσης που επιτρέπεται να χορηγηθεί στην ίδια επιχείρηση στο πλαίσιο κάποιας πράξης για τη χορήγηση ενίσχυσης διάσωσης, ενίσχυσης αναδιάρθρωσης ή προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης, ακόμα και όταν πρόκειται για τροποποίηση του σχετικού σχεδίου. Το ανώτατο συνολικό ποσό της χορηγούμενης ενίσχυσης σε οποιαδήποτε επιμέρους επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ, περιλαμβανομένων και τυχόν άλλων ενισχύσεων από άλλες πηγές ή άλλα καθεστώτα.
106. Ενώ ο συμβιβάσιμος χαρακτήρας των εν λόγω καθεστώτων αξιολογείται σε γενικές γραμμές υπό το πρίσμα των προϋποθέσεων που ορίζονται στα κεφάλαια 3, 4 και 5, κρίνεται σκόπιμο να προβλεφθούν απλουστευμένες συνθήκες σε ορισμένα σημεία, ούτως ώστε να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τις εν λόγω προϋποθέσεις, χωρίς περαιτέρω παραπομπή στην Επιτροπή και να μειωθεί η επιβάρυνση για τις ΜΜΕ και τις μικρότερες κρατικές επιχειρήσεις να χορηγούν τις απαιτούμενες πληροφορίες. Λόγω του μικρού μεγέθους των ποσών για τις επίμαχες ενισχύσεις και δικαιούχους, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι δυνατότητες για σημαντικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού είναι πιο περιορισμένες στις περιπτώσεις αυτές. Επομένως, για τα καθεστώτα αυτά εφαρμόζονται οι διατάξεις των κεφαλαίων 3, 4 και 5, τηρουμένων των αναλογιών, εκτός εάν προβλέπεται κάτι διαφορετικό στα παρόντα τμήματα 6.2, 6.3, 6.4 και 6.5. Το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει επίσης διατάξεις για την προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης και για τη διάρκεια και την αξιολόγηση των προγραμμάτων.

6.2. Στόχος κοινού συμφέροντος

107. Ενώ η αδυναμία μιας μεμονωμένης ΜΜΕ ⁽⁵⁹⁾ είναι απίθανο να συνεπάγεται το βαθμό κοινωνικής δυσπραγίας ή ανεπάρκειας της αγοράς που απαιτείται για τους σκοπούς της παραγράφου 44, επικρατεί μεγαλύτερη ανησυχία σε σχέση με τις ΜΜΕ, επειδή διαγράφεται το ενδεχόμενο να αφανισθεί η εν λόγω αξία όταν από τις ΜΜΕ που έχουν τη δυνατότητα να προβούν σε αναδιάρθρωση ώστε να ανακτήσουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους στερείται η δυνατότητα να πράξουν λόγω προβλημάτων ρευστότητας. Όσον αφορά τη χορήγηση ενίσχυσης στο πλαίσιο των καθεστώτων, ως εκ τούτου, αρκεί ένα κράτος μέλος να καθορίσει ότι η αποτυχία του δικαιούχου θα οδηγήσει ενδεχομένως σε κοινωνική δυσπραγία ή σε αδυναμία στην αγορά, και ιδίως ότι:
- α) η έξοδος των καινοτόμων ΜΜΕ ή των ΜΜΕ με υψηλό δυναμικό ανάπτυξης θα μπορούσε ενδεχομένως να έχει αρνητικές συνέπειες·
 - β) η έξοδος μιας επιχείρησης με εκτεταμένες διασυνδέσεις με άλλες τοπικές ή περιφερειακές επιχειρήσεις, και ιδίως με άλλες ΜΜΕ, θα μπορούσε ενδεχομένως να έχει αρνητικές συνέπειες·
 - γ) η αποτυχία ή τα αντικίνητρα των πιστωτικών αγορών θα εξωθήσουν μια κατά τα άλλα βιώσιμη επιχείρηση σε χρεοκοπία· ή
 - δ) θα κάνουν την εμφάνισή τους παρόμοιες καταστάσεις δυσπραγίας δεόντως στοιχειοθετημένες από τον δικαιούχο.
108. Κατά παρέκκλιση από το σημείο 50, οι δικαιούχοι βάσει των καθεστώτων δεν υποχρεούνται να υποβάλουν έρευνα αγοράς.

⁽⁵⁹⁾ Για τους σκοπούς του κεφαλαίου 6, οι «ΜΜΕ» περιλαμβάνουν τις μικρότερες κρατικές επιχειρήσεις.

6.3. Καταλληλότητα

109. Η απαίτηση που καθορίζεται στο σημείο 55 δ) λογίζεται ότι πληρούται υπό την προϋπόθεση ότι οι ενισχύσεις διάσωσης χορηγούνται για περίοδο όχι μεγαλύτερη των έξι μηνών, κατά τη διάρκεια της οποίας πρέπει να γίνει ανάλυση της θέσεως του δικαιούχου. Πριν από τη λήξη της εν λόγω περιόδου:

- α) το κράτος μέλος πρέπει να εγκρίνει σχέδιο αναδιάρθρωσης ή εκκαθάρισης, ή
- β) ο δικαιούχος πρέπει να υποβάλει απλουστευμένο σχέδιο αναδιάρθρωσης, σύμφωνα με το σημείο 115, ή
- γ) το δάνειο πρέπει να αποπληρωθεί ή η εγγύηση να λήξει.

110. Κατά παρέκκλιση από το σημείο 57, τα κράτη μέλη δεν είναι υποχρεωμένα να αξιολογήσουν κατά πόσον η αμοιβή που προσδιορίζεται σύμφωνα με το στοιχείο 56 αποτελεί το κατάλληλο σημείο αναφοράς.

6.4. Αναλογικότητα της ενίσχυσης/περιορισμός της ενίσχυσης στο ελάχιστο

111. Κατά παρέκκλιση από το σημείο 64, τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν ότι η ίδια συμμετοχή τους είναι επαρκής, εφόσον ανέρχεται τουλάχιστον σε 40 % του κόστους αναδιάρθρωσης, στην περίπτωση των επιχειρήσεων μεσαίου μεγέθους, ή σε 25 % του κόστους αναδιάρθρωσης, στην περίπτωση των μικρών επιχειρήσεων.

6.5. Αρνητικές επιπτώσεις

112. Ένα κράτος μέλος που προτίθεται να χορηγήσει ενισχύσεις διάσωσης, ενισχύσεις αναδιάρθρωσης ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης πρέπει να επαληθεύει κατά πόσον τηρείται η αρχή της «εφάπαξ ενίσχυσης» που προβλέπεται στην ενότητα 3.6.1. Για το σκοπό αυτό, το κράτος μέλος πρέπει να προσδιορίσει εάν η ενδιαφερόμενη επιχείρηση έχει ήδη λάβει ενίσχυση διάσωσης, ενίσχυση αναδιάρθρωσης ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης στο παρελθόν, συμπεριλαμβανομένων και των ενισχύσεων που ενδεχομένως χορηγήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών και οποιασδήποτε μη κοινοποιηθείσας ενίσχυσης. Στην περίπτωση αυτή, και όταν έχουν παρέλθει λιγότερα από 10 έτη⁽⁶⁰⁾ από την εποχή που χορηγήθηκε η ενίσχυση διάσωσης ή η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης ή από τη λήξη της περιόδου αναδιάρθρωσης ή από τη διακοπή της εκτέλεσης του σχεδίου αναδιάρθρωσης (οποιαδήποτε είναι πιο πρόσφατη), δεν επιτρέπεται να χορηγηθούν περαιτέρω ενισχύσεις διάσωσης, ενισχύσεις αναδιάρθρωσης ή προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης, εκτός από τις περιπτώσεις:

- α) που η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης ακολουθεί τη χορήγηση των ενισχύσεων διάσωσης, συναποτελώντας μέρος ενιαίας πράξης αναδιάρθρωσης·
- β) που η ενίσχυση αναδιάρθρωσης ακολουθεί τη χορήγηση των ενισχύσεων διάσωσης ή την προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης, συναποτελώντας μέρος ενιαίας πράξης αναδιάρθρωσης·
- γ) που οι ενισχύσεις διάσωσης ή η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης χορηγήθηκαν σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές και η εν λόγω ενίσχυση δεν ακολουθήθηκε από ενισχύσεις αναδιάρθρωσης, εάν:
 - i. μπορούσε ευλόγως να γίνει πιστευτό ότι ο δικαιούχος ήταν μακροπρόθεσμα βιώσιμος, τη στιγμή που χορηγήθηκε η ενίσχυση σύμφωνα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, και
 - ii. η νέα ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης ή η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης καθίσταται αναγκαία μετά τουλάχιστον πέντε έτη λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων για τις οποίες δεν ευθύνεται ο δικαιούχος·

δ) σε εξαιρετικές και απρόβλεπτες περιστάσεις, για τις οποίες δεν ευθύνεται ο δικαιούχος.

113. Τα μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού είναι πιθανό να έχουν δυσανάλογο αντίκτυπο στις μικρές επιχειρήσεις, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της επιβάρυνσης από την υλοποίηση των μέτρων αυτών. Κατά παρέκκλιση από το σημείο 76, ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη δεν είναι υποχρεωμένα να απαιτούν την εφαρμογή των εν λόγω μέτρων από τις μικρές επιχειρήσεις, εκτός εάν προβλέπεται κάτι διαφορετικό από τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις σε ένα συγκεκριμένο τομέα. Ωστόσο, οι μικρές επιχειρήσεις δεν επιτρέπεται κανονικά να αυξήσουν την παραγωγική τους ικανότητα κατά τη διάρκεια της περιόδου αναδιάρθρωσης.

⁽⁶⁰⁾ Πέντε έτη στην περίπτωση του τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής.

6.6. Προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης

114. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να είναι δυνατό για μια επιχείρηση να ολοκληρώσει την αναδιάρθρωση χωρίς την ανάγκη για ενισχύσεις αναδιάρθρωσης, υπό την προϋπόθεση ότι είναι σε θέση να λάβει υποστήριξη ρευστότητας μεγαλύτερης διάρκειας από τη διαθέσιμη βάση των όρων της ενίσχυσης διάσωσης. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν καθεστώτα που επιτρέπουν την ενίσχυση ρευστότητας για περίοδο άνω των έξι μηνών (η οποία καλείται «προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης»), υπό τους όρους που καθορίζονται στη συνέχεια.
115. Η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης πρέπει να πληροί τους ακόλουθους όρους:
- α) Η στήριξη πρέπει να συνίσταται σε ενίσχυση υπό μορφή εγγυήσεων δανείου ή δανείων.
 - β) Το χρηματοοικονομικό κόστος του δανείου ή, στην περίπτωση των εγγυήσεων δανείων, το συνολικό χρηματοοικονομικό κόστος του εγγυημένου δανείου, συμπεριλαμβανομένου του επιτοκίου του δανείου και της προμήθειας της εγγύησης, πρέπει να συμμορφώνεται με το σημείο 116.
 - γ) Η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης πρέπει να συμμορφώνεται με τις διατάξεις του κεφαλαίου 3 των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, όπως τροποποιούνται από το παρόν κεφάλαιο.
 - δ) Η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης μπορεί να χορηγείται για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους 18 μήνες, με αφαίρεση της τυχόν αμέσως προηγούμενης περιόδου των ενισχύσεων διάσωσης. Πριν από τη λήξη της εν λόγω περιόδου:
 - i. Το κράτος μέλος πρέπει να εγκρίνει σχέδιο αναδιάρθρωσης, όπως προβλέπεται στο παραπάνω σημείο 55 δ) (ii), ή σχέδιο εκκαθάρισης, ή
 - ii. το δάνειο πρέπει να αποπληρωθεί ή η εγγύηση να λήξει.
 - ε) Το αργότερο έξι μήνες μετά την εκταμίευση της πρώτης δόσης προς τον δικαιούχο, με αφαίρεση της τυχόν αμέσως προηγούμενης περιόδου των ενισχύσεων διάσωσης, το κράτος μέλος πρέπει να εγκρίνει απλουστευμένο σχέδιο αναδιάρθρωσης. Το σχέδιο αυτό δεν χρειάζεται οπωσδήποτε να περιέχει όλα τα στοιχεία που καθορίζονται στα σημεία 47 έως 52, αλλά πρέπει τουλάχιστον να προσδιορίζει τις ενέργειες που πρέπει να δρομολογήσει ο δικαιούχος για να αποκαταστήσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά του χωρίς κρατική στήριξη.
116. Η αμοιβή για την προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης πρέπει να καθορίζεται σε ύψος όχι κατώτερο από το επιτόκιο αναφοράς που καθορίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης για αδύναμες επιχειρήσεις οι οποίες προσφέρουν κανονικά επίπεδα εξασφάλισης (επί του παρόντος με το διατραπεζικό επιτόκιο δανεισμού (IBOR) για 1 έτος συν 400 μονάδες βάσης)⁽⁶¹⁾. Για να δοθούν κίνητρα εξόδου, το επιτόκιο θα πρέπει να αυξηθεί κατά τουλάχιστον 50 μονάδες βάσης μετά την παρέλευση 12 μηνών από τον χρόνο της εκταμίευσης της πρώτης δόσης προς τον δικαιούχο (με αφαίρεση της τυχόν αμέσως προηγούμενης περιόδου των ενισχύσεων διάσωσης).
117. Η προσωρινή στήριξη αναδιάρθρωσης πρέπει να περιορίζεται στο ποσό που απαιτείται για να εξακολουθήσει ο δικαιούχος να ασκεί τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες για 18 μήνες· για τον προσδιορισμό του εν λόγω ποσού θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το αποτέλεσμα του τύπου που παρατίθεται στο παράρτημα I· οι ενισχύσεις που υπερβαίνουν το αποτέλεσμα του υπολογισμού αυτού επιτρέπεται να χορηγούνται μόνο εφόσον δικαιολογούνται προσηκόντως από το καταρτιζόμενο σχέδιο ρευστότητας, στο οποίο καθορίζονται οι ανάγκες ρευστότητας του δικαιούχου για τους επόμενους 18 μήνες.

6.7. Διάρκεια και αξιολόγηση

118. Η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει από τα κράτη μέλη να περιορίσουν τη διάρκεια ορισμένων καθεστώτων (συνήθως σε τέσσερα ή λιγότερα έτη) και να προβούν σε αξιολόγηση των εν λόγω καθεστώτων.
119. Αξιολογήσεις απαιτείται να διενεργούνται για καθεστώτα με ιδιαίτερα ισχυρές δυνητικές στρεβλώσεις, δηλαδή για καθεστώτα που ενδέχεται να προκαλέσουν κίνδυνο σημαντικού περιορισμού του ανταγωνισμού, εάν η εφαρμογή τους δεν επανεξετασθεί σε εύθετο χρόνο.

⁽⁶¹⁾ Βλέπε υποσημείωση 34.

120. Δεδομένων των στόχων και για να αποφευχθεί η δυσανάλογη επιβάρυνση των κρατών μελών για τα μικρότερα έργα ενίσχυσης, η απαίτηση αυτή ισχύει μόνο για καθεστώτα ενίσχυσης με μεγάλους προϋπολογισμούς, που περιλαμβάνουν καινοτόμα χαρακτηριστικά ή όταν προβλέπονται σημαντικές αγοραίες, τεχνολογικές ή κανονιστικές αλλαγές. Η αξιολόγηση πρέπει να διενεργείται από εμπειρογνώμονα που είναι ανεξάρτητος από την αρχή χορήγησης της ενίσχυσης βάσει κοινής μεθοδολογίας⁽⁶²⁾ και να δημοσιοποιείται. Η αξιολόγηση πρέπει να υποβάλλεται στην Επιτροπή εγκαίρως προκειμένου να επιτραπεί η αξιολόγηση της πιθανής επέκτασης του καθεστώτος ενισχύσεων και, σε κάθε περίπτωση, μετά τη λήξη του καθεστώτος. Η ακριβής έκταση της αξιολόγησης και ο τρόπος με τον οποίο πρόκειται να διενεργηθεί καθορίζονται στην απόφαση έγκρισης του μέτρου ενίσχυσης. Κάθε μεταγενέστερο μέτρο ενίσχυσης με παρεμφερή στόχο πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα πορίσματα της αξιολόγησης.

7. ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΕΣ

7.1. Ταχεία διαδικασία για τις ενισχύσεις διάσωσης

121. Η Επιτροπή θα προσπαθήσει, στο μέτρο του δυνατού, να αποφασίσει εντός μηνός για το θέμα των ενισχύσεων διάσωσης που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο κεφάλαιο 3, καθώς και τις ακόλουθες σωρευτικές απαιτήσεις:

α) η ενίσχυση διάσωσης περιορίζεται στο ποσό που απορρέει από την εφαρμογή του τύπου που καθορίζεται στο παράρτημα Ι και δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ·

β) η ενίσχυση δεν χορηγείται στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο σημείο 7.2 β) ή γ).

7.2. Διαδικασίες που σχετίζονται με σχέδια αναδιάρθρωσης

7.2.1. Εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης

122. Ο δικαιούχος πρέπει να εφαρμόσει πλήρως το σχέδιο αναδιάρθρωσης και να διεκπεραιώσει όλες τις άλλες υποχρεώσεις που ορίζονται στην απόφαση της Επιτροπής που εγκρίνει την ενίσχυση. Η Επιτροπή θα θεωρήσει οποιαδήποτε παράλειψη εφαρμογής του σχεδίου ή εκπλήρωσης των υπόλοιπων υποχρεώσεων ως καταχρηστική εφαρμογή της ενίσχυσης, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 ή της πιθανότητας προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης.

123. Για τις αναδιρθρώσεις που διαρκούν περισσότερα χρόνια και συνεπάγονται τη χορήγηση σημαντικών ποσών ενίσχυσης, η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει την καταβολή της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης σε περισσότερες δόσεις και να επιβάλει τους ακόλουθους όρους για την καταβολή των δόσεων:

α) επιβεβαίωση, πριν από κάθε πληρωμή, της ικανοποιητικής υλοποίησης κάθε σταδίου του σχεδίου αναδιάρθρωσης, σύμφωνα με το προγραμματισμένο χρονοδιάγραμμα·

β) πριν από κάθε καταβολή, έγκριση εκ μέρους της, μετά από έλεγχο για την προσήκουσα εκτέλεση του σχεδίου.

7.2.2. Τροποποίηση του σχεδίου αναδιάρθρωσης

124. Όταν εγκρίνεται η ενίσχυση αναδιάρθρωσης, το οικείο κράτος μέλος μπορεί, κατά τη διάρκεια της περιόδου αναδιάρθρωσης, να ζητήσει από την Επιτροπή να συμφωνήσει με τις αλλαγές στο σχέδιο αναδιάρθρωσης και στο ποσό της ενίσχυσης. Η Επιτροπή μπορεί να επιτρέψει τις αλλαγές αυτής της μορφής, εφόσον τηρούνται οι ακόλουθοι κανόνες:

α) το αναθεωρημένο σχέδιο πρέπει να συνεχίζει να αποδεικνύει την αποκατάσταση της βιωσιμότητας μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα·

β) εάν αυξάνεται το κόστος της αναδιάρθρωσης, η ίδια συμμετοχή πρέπει να αυξάνεται αντίστοιχα·

γ) εάν αυξάνεται το ποσό της ενίσχυσης, τα μέτρα περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού πρέπει να είναι πιο εκτεταμένα από εκείνα που είχαν επιβληθεί αρχικά·

⁽⁶²⁾ Μια τέτοια κοινή μεθοδολογία μπορεί να παρέχεται από την Επιτροπή.

δ) εάν τα προτεινόμενα μέτρα περιορισμού των στρεβλώσεων της αγοράς είναι μικρότερης κλίμακας από αυτά που είχαν επιβληθεί αρχικά, πρέπει να μειώνεται αντίστοιχα το ποσό της ενίσχυσης·

ε) το νέο χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των μέτρων για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού μπορεί να συνεπάγεται καθυστέρηση σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα που είχε αρχικά εγκριθεί μόνο για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο δικαιούχος ή το κράτος μέλος: αν δεν ισχύει κάτι τέτοιο, τότε το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να μειωθεί αντίστοιχα.

125. Εάν οι προϋποθέσεις που επιβάλλονται από την Επιτροπή ή οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται από το κράτος μέλος εφαρμοστούν με λιγότερο αυστηρό τρόπο, το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να μειωθεί αντίστοιχα ή ενδέχεται να επιβληθούν άλλοι όροι.
126. Εάν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη επιφέρουν αλλαγές σε εγκεκριμένο σχέδιο αναδιάρθρωσης χωρίς να ενημερώσουν δεόντως την Επιτροπή ή εάν ο δικαιούχος αποκλίνει από το εγκεκριμένο σχέδιο αναδιάρθρωσης, η Επιτροπή κινεί τη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 2 της Συνθήκης, όπως προβλέπεται από το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 (καταχρηστική εφαρμογή ενίσχυσης), υπό την επιφύλαξη του άρθρου 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 και της πιθανής προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης.
- 7.2.3. Αναγκαιότητα κοινοποίησης στην Επιτροπή κάθε ενίσχυσης που χορηγείται στον δικαιούχο κατά τη διάρκεια της περιόδου αναδιάρθρωσης
127. Όταν μια ενίσχυση αναδιάρθρωσης εξετάζεται με βάση τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, η χορήγηση κάθε άλλης ενίσχυσης κατά τη διάρκεια της περιόδου αναδιάρθρωσης, ακόμη και στο πλαίσιο ήδη εγκεκριμένου καθεστώτος, ενδέχεται να επηρεάσει την αξιολόγηση από την πλευρά της Επιτροπής της αναγκαίας εμβέλειας για τα μέτρα περιορισμού των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.
128. Συνεπώς, στις κοινοποιήσεις για τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης πρέπει να αναφέρεται κάθε άλλη ενίσχυση οποιασδήποτε μορφής που προβλέπεται να χορηγηθεί στη δικαιούχο επιχείρηση κατά τη διάρκεια της περιόδου αναδιάρθρωσης, εκτός εάν καλύπτεται από τον κανόνα *de minimis* ή από κανονισμούς περί απαλλαγής. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τις ενισχύσεις αυτές κατά την αξιολόγηση της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης.
129. Κάθε πραγματικά χορηγούμενη ενίσχυση κατά τη διάρκεια της περιόδου αναδιάρθρωσης, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων που χορηγούνται σύμφωνα με εγκεκριμένο καθεστώς, πρέπει να κοινοποιείται μεμονωμένα στην Επιτροπή στο μέτρο που η τελευταία δεν είχε ενημερωθεί σχετικά τη στιγμή έγκρισης της απόφασής της για την ενίσχυση αναδιάρθρωσης.
130. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι η χορήγηση ενισχύσεων στο πλαίσιο εγκεκριμένων καθεστώτων δεν μπορεί να οδηγήσει σε καταστρατήγηση των απαιτήσεων που προβλέπουν οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

8. ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

131. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 659/1999 και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004⁽⁶³⁾, τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν ετήσιες εκθέσεις στην Επιτροπή. Αυτές οι ετήσιες εκθέσεις δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της Επιτροπής.
132. Κατά την έκδοση απόφασης βάσει των παρουσών κατευθυντηρίων γραμμών, η Επιτροπή δύναται να επιβάλει πρόσθετες υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων για τις χορηγηθείσες ενισχύσεις προκειμένου να είναι σε θέση να ελέγξει αν τηρήθηκε η απόφαση με την οποία εγκρίθηκε το μέτρο ενίσχυσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει τον διορισμό εντολοδόχου παρακολούθησης, εντολοδόχου εκποίησης ή και των δύο, για να εξασφαλισθεί η συμμόρφωση με τους τυχόν όρους και υποχρεώσεις που τέθηκαν προκειμένου να εγκριθεί η ενίσχυση.

9. ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΟΠΩΣ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 108 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΣΛΕΕ

133. Σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 1 της Συνθήκης, η Επιτροπή προτείνει την τροποποίηση από τα κράτη μέλη, όταν αυτό είναι αναγκαίο, των υφιστάμενων καθεστώτων ενισχύσεων τους, ώστε να ευθυγραμμιστούν με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές το αργότερο έως την 1η Φεβρουαρίου 2015. Η Επιτροπή προτίθεται να εξαρτά στο μέλλον την έγκριση κάθε καθεστώτος από την τήρηση των εν λόγω διατάξεων.

⁽⁶³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1).

134. Τα κράτη μέλη καλούνται να διατυπώσουν τη ρητή και άνευ όρων συγκατάθεσή τους όσον αφορά τα προτεινόμενα στο σημείο 133 ενδεδειγμένα μέτρα εντός δύο μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εάν ένα κράτος μέλος δεν απαντήσει, η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι το εν λόγω κράτος μέλος δεν συμφωνεί με τα προταθέντα μέτρα.

10. ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

135. Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές από την 1η Αυγούστου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.
136. Οι κοινοποιήσεις που έχουν καταχωρηθεί από την Επιτροπή πριν από την 1η Αυγούστου 2014 εξετάζονται σύμφωνα με τα κριτήρια που ίσχυαν κατά το χρόνο της κοινοποίησης.
137. Η Επιτροπή θα εξετάσει κατά πόσον συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά κάθε ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης η οποία χορηγήθηκε χωρίς την άδεια της και, επομένως, κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης βάσει των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών, εάν μέρος ή το σύνολο της ενίσχυσης χορηγήθηκαν μετά τη δημοσίευσή τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
138. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, θα διενεργεί την εξέταση με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές που εφαρμόζονταν κατά τη χρονική στιγμή χορήγησης της ενίσχυσης.
139. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των σημείων 136, 137 και 138, η Επιτροπή εφαρμόζει τις διατάξεις του κεφαλαίου 5 από την 1η Αυγούστου 2014 όταν εξετάζει ενισχύσεις προς προβληματικές επιχειρήσεις παρόχους ΥΓΟΣ, ανεξάρτητα από το πότε κοινοποιήθηκε ή χορηγήθηκε η εκάστοτε ενίσχυση.
140. Όταν, σύμφωνα με την παράγραφο 9 του πλαισίου ΥΓΟΣ, η Επιτροπή εξετάζει βάσει των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών κάθε ενίσχυση που χορηγήθηκε πριν από τις 31 Ιανουαρίου 2012 σε προβληματικό πάροχο ΥΓΟΣ, θα κρίνει ότι η ενίσχυση αυτή είναι συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά, εφόσον συμβαδίζει με τις διατάξεις του πλαισίου για τις ΥΓΟΣ, εξαιρέσει των παραγράφων 9, 14, 19, 20, 24, 39 και 60.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

**Τύπος υπολογισμού ⁽¹⁾ του μέγιστου ύψους της ενίσχυσης διάσωσης ή προσωρινής στήριξης
αναδιάρθρωσης ανά εξάμηνο**

$$\frac{EBIT_t + \text{απόσβεση}_t - (\text{κεφαλαίου κίνησης}_t - \text{κεφαλαίου κίνησης}_{t-1})}{2}$$

Ο τύπος υπολογισμού θεμελιώνεται στα αποτελέσματα εκμετάλλευσης του δικαιούχου (EBIT: κέρδη προ τόκων και φόρων) κατά το έτος (t) που προηγείται της χορήγησης ή της κοινοποίησης της ενίσχυσης. Σε αυτό το ποσό προστίθεται εκ νέου η απόσβεση. Στη συνέχεια πρέπει να αφαιρεθούν από το σύνολο οι μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης. Οι μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης υπολογίζονται ως η διαφορά μεταξύ του κυκλοφορούντος ενεργητικού και των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων ⁽²⁾ για τις πλέον πρόσφατες περαιωμένες λογιστικές περιόδους. Παρομοίως, τυχόν προβλέψεις στα αποτελέσματα εκμετάλλευσης πρέπει να προσδιορίζονται σαφώς και το αποτέλεσμα δεν πρέπει να περιλαμβάνει τέτοιες προβλέψεις.

Ο τύπος υπολογισμού στοχεύει στην εκτίμηση των αρνητικών λειτουργικών ταμειακών ροών του δικαιούχου κατά το έτος που προηγείται της αίτησης ενίσχυσης (ή πριν τη χορήγηση ενίσχυσης στις περιπτώσεις μη κοινοποιηθεισών ενισχύσεων). Το ήμισυ αυτού του ποσού πρέπει να επιτρέπει τη διατήρηση του δικαιούχου σε λειτουργία για περίοδο έξι μηνών. Το αποτέλεσμα του τύπου υπολογισμού πρέπει κατά συνέπεια να διαιρείται διά 2, για τους σκοπούς του σημείου 60. Για τους σκοπούς του σημείου 117, το αποτέλεσμα του τύπου πρέπει να πολλαπλασιάζεται επί 1,5.

Αυτός ο τύπος υπολογισμού μπορεί να εφαρμοσθεί μόνο εφόσον το αποτέλεσμα είναι αρνητικό ποσό. Σε περίπτωση θετικού αποτελέσματος, πρέπει να υποβληθεί λεπτομερής εξήγηση που να αποδεικνύει ότι η δικαιούχος επιχείρηση είναι προβληματική κατά την έννοια του σημείου 20.

Παράδειγμα:

Κέρδη προ τόκων και φόρων (σε εκατ. ευρώ)	(12)	
Απόσβεση (σε εκατ. ευρώ)	2	
Ισολογισμός (σε εκατ. ευρώ)	31 Δεκεμβρίου, t	31 Δεκεμβρίου, t-1
Κυκλοφορούν Ενεργητικό		
Μετρητά ή ισοδύναμα	10	5
Εισπρακτέοι λογαριασμοί	30	20
Αποθεματικό	50	45
Προπληρωθέντα έξοδα	20	10
Άλλα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού	20	20
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού	130	100
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Πληρωτέοι λογαριασμοί	20	25
Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα	15	10
Έσοδα επόμενων χρήσεων	5	5
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	40	40
Κεφάλαιο κίνησης	90	60
Μεταβολές κεφαλαίου κίνησης	30	

⁽¹⁾ Στα κέρδη προ τόκων και φόρων (EBIT) πρέπει να επαναπροστεθεί η απόσβεση κατά την ίδια χρονική περίοδο συν οι αλλαγές στο κεφάλαιο κίνησης σε διάστημα δύο ετών (έτος πριν την εφαρμογή και προηγούμενο έτος), και να διαιρεθούν διά δύο ώστε να προσδιοριστεί το ποσό για περίοδο έξι μηνών.

⁽²⁾ Κυκλοφορούν ενεργητικό: ρευστά διαθέσιμα, εισπρακτέοι λογαριασμοί (λογαριασμοί πελατών και χρεωστών), άλλα στοιχεία κυκλοφορούντος ενεργητικού και προπληρωθέντα έξοδα, αποθεματικό. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις: χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, πληρωτέοι λογαριασμοί (λογαριασμοί προμηθευτών και πιστωτών) και άλλες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, έσοδα επόμενων χρήσεων, άλλες δεδουλευμένες υποχρεώσεις, υποχρεώσεις από φόρους.

$[-12 + 2 - 30]/2 = -20$ εκατ. ευρώ.

Εφόσον το αποτέλεσμα του τύπου είναι μεγαλύτερο από 10 εκατ. ευρώ, η ταχεία διαδικασία που περιγράφεται στο σημείο 121 δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί. Επιπλέον, στο παράδειγμα αυτό, εάν το ύψος της ενίσχυσης διάσωσης υπερβαίνει τα 20 εκατ. ευρώ ή το ύψος της προσωρινής στήριξης αναδιάρθρωσης υπερβαίνει τα 60 εκατ. ευρώ, το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να δικαιολογείται δεόντως με τη χορήγηση σχεδίου ρευστότητας στο οποίο θα καθορίζονται οι ανάγκες ρευστότητας του δικαιούχου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Ενδεικτικό πρότυπο σχεδίου αναδιάρθρωσης

Στο παρόν παράρτημα παρατίθεται το ενδεικτικό περιεχόμενο ενός σχεδίου αναδιάρθρωσης, προκειμένου τα κράτη μέλη και η Επιτροπή να είναι σε θέση να καταρτίζουν και να επιθεωρούν σχέδια αναδιάρθρωσης με όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερο τρόπο.

Οι κάτωθι πληροφορίες ισχύουν με την επιφύλαξη των αναλυτικότερων απαιτήσεων που παρατίθενται στις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το περιεχόμενο σχεδίου αναδιάρθρωσης και άλλα ζητήματα που θα υποδειχθούν από τα οικεία κράτη μέλη.

1. Περιγραφή του δικαιούχου
 2. Περιγραφή της αγοράς ή των αγορών στις οποίες δραστηριοποιείται ο δικαιούχος
 3. Απόδειξη των κοινωνικών δυσχερειών που η ενίσχυση έχει ως στόχο να αποτρέψει ή της αποτυχίας της αγοράς που έχει ως στόχο να αντιμετωπίσει, σε σύγκριση με πιθανά εναλλακτικά σενάρια απουσία κρατικής ενίσχυσης, αποδεικνύοντας πώς δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί ο εν λόγω στόχος ή στόχοι ή ότι θα επιτευχθούν σε μικρότερο βαθμό, στην περίπτωση του εναλλακτικού σεναρίου
 4. Περιγραφή των αιτίων στα οποία οφείλονται τα προβλήματα του δικαιούχου (περιλαμβανομένης αξιολόγησης του ρόλου τυχόν ανεπαρειών στο επιχειρηματικό μοντέλο ή το σύστημα εταιρικής διακυβέρνησης του δικαιούχου λόγω των οποίων προκλήθηκαν τα προβλήματα και τον βαθμό στον οποίο θα μπορούσαν να έχουν αποφευχθεί μέσω κατάλληλων και έγκαιρων δράσεων διαχείρισης) και ανάλυση SWOT
 5. Περιγραφή πιθανών σχεδίων για την αποκατάσταση των προβλημάτων του δικαιούχου και σύγκριση των εν λόγω σχεδίων ως προς το ύψος των απαιτούμενων κρατικών ενισχύσεων και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα των σχεδίων
 6. Περιγραφή της κρατικής παρέμβασης, αναλυτική περιγραφή έκαστου κρατικού μέτρου (περιλαμβανομένης της μορφής, του ύψους και της ανταπόδοσης κάθε μέτρου) και απόδειξη ότι τα επιλεγέντα μέσα κρατικής ενίσχυσης είναι τα δέοντα για την αντιμετώπιση των εν λόγω ζητημάτων
 7. Συνοπτική περιγραφή της διαδικασίας υλοποίησης του προτιμώμενου σχεδίου για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του δικαιούχου εντός εύλογου χρονικού ορίζοντα (που καταρχήν δεν πρέπει να υπερβαίνει τα τρία έτη), περιλαμβανομένου χρονοδιαγράμματος δράσεων και υπολογισμού του κόστους κάθε δράσης
 8. Επιχειρηματικό σχέδιο που περιέχει τις χρηματοοικονομικές προβλέψεις για την επόμενη πενταετία και αποδεικνύει την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας
 9. Απόδειξη της αποκατάστασης της βιωσιμότητας βάσει τόσο σεναρίου βάσης όσο και απαισιόδοξου σεναρίου, παρουσίαση και αιτιολόγηση βάσει έρευνας της αγοράς των εικασιών και της ανάλυσης ευαισθησίας που εφαρμόστηκαν
 10. Προτεινόμενα μέτρα ίδιας συμμετοχής και καταμερισμού των επιβαρύνσεων
 11. Προτεινόμενα μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού
-